

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, csütörtökön és vasárnap.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt
 Kiadósért felelős: Szilassy Zoltán, az OMGE igazgatója.
 Felelős szerkesztő: Buday Barna. Segéd-szerkesztő: Rothmeyer Imre.
 Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-utca 8. Telefon: József 51-05.
 Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. Telefon: József 99-32.

Előfizetőknek:		Előfizetési árak:	
1 évre	3000 K.	1 évre	1400 K.
1/2 "	1500 "	1/2 "	700 "
1/4 "	750 "	1/4 "	350 "
Külföldre: egy évre: Amerika 4 dollár, Csehszlovákia 120 szokol, Jugoszlávia 600 dinár, Románia 500 lej, egyenlőre 2000 magyar korona.			
Előfizetést csak a naptári negyedévek szerint fogad el a kiadóhivatal.			

TARTALOM:

- Többtermelési liga.
- A középosztály mentése.
- A tejtermelés a választáson. (szilassy Zoltán, az OMGE igazgatója.)
- Elvetése előtt állapítsuk meg kukoricánk csiraképességét. (Gyárfás József.)
- Benzinmotoros szántógépek átalakítása szívógázüzemre. (Kneusel-Ferdinanda Ernő.)
- Uj rendeletek. (A gazdasági darálás nem esik örösi adó alá.)
- Levelszekrény. (Rippe legeltetése birkákkal.)
- A gyapjútermelés fokozása.
- Vegyés közlemények.
- Tőzsde, Kereskedelem.
- Szerkesztői üzenetek.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEI.

Meghívó.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
 közgazdasági szakosztályának
 és a
 Magyar Gazdaszövetségnek

f. évi február hó 12-én (hétfőn) d. u. 5 órakor az OMGE székháza tanácstermében tartandó együttes gyűlésére.

Tárgyak:

1. A szakosztály megalakulása.
2. Bernát István: Az agrárpolitika új feladatai.
3. Lázár Andor: A tőzsdeadó emelése.
4. izeri Izák Gyula: Kelet-Szibéria mezőgazdasági viszonyai.

Budapest, 1923. január hó 29-én.

Somsvich László gróf s. k.,
 az OMGE elnöke.

Vendégeket szívesen látunk.

A XXXII. országos tenyészállatvásár és gépkiallítás bejelentési határidejének meghosszabbítása.

A f. évi március hó 17., 18. és 19-én az új tenyész- és haszonállatvásártelepen rendezendő, díjazással egybekötött XXXII. országos tenyészállatvásárnak és gépkiallításnak bejelentési határideje február hó 1-én lejárt. A több oldalról kifejezésre jutott kívánságnak megfelelően a bejelentési határidőt február hó 7-ig meghosszabbítottuk, nagyon kérjük azonban a résztvenni óhajtó tenyésztőket, hogy a berendezési munkálatok meg-

indíthatása érdekében lehetőleg mielőbb, még a meghosszabbított határidő lejártá előtt küldjék be bejelentéseiket.

Közelebbi felvilágosításokat készséggel nyújt a rendező-bizottság, amely kívánatra a szabályzatot és bejelentési íveket is megküldi. (IX., Köztelek u. 8.)

Jeszenszky Pál s. k.
 a rendező-bizottság elnöke.

Egyről-másról.

(Többtermelési liga. — A középosztály mentése.)

Többtermelési liga.

Mult vasárnap Budapesten többtermelési liga alakult Földes Béla egyetemi tanár, volt miniszter és ismert közgazdasági író vezérletével. A liga célja a termelés fokozása, a belterjes gazdálkodás fejlesztése, az értékesítés és a forgalombahozatal tökéletesítése, a mezőgazdasági vasutak és szakiskolák kiépítése stb., szóval csupa dicséretreméltó törekvés. A liga vezetőségében is tiszteltreméltó, országosan ismert férfiakat látunk, akik közül többen a multban is élénken résztvettek a gazdátársadalmi tevékenységben. Nincs tehát semmi ok arra, hogy ettől az új tömörüléstől akár a szándék jóra valószínűsége, akár az akció illetékességét elvitasuk. Semmi esetre sem sértheti a mezőgazdaság közérdekeit egy ilyen új alakulat, mely eddig kétféle nem használt energiák és becsavargyak előtt nyitja meg az érvényesülés útját. Jelszavunk az, hogy minden nemzeti erőt vonjunk bele a termelő munkába; szívesen kell tehát fogadnunk új erőknél ilyen célra való jelentkezését.

Más kérdés azonban, vajjon nem lett volna-e célszerűbb és gazdaságosabb a jelentkező új erőknél a meglévő keretekben való elhelyezkedése. A gazdátársadalom az OMGE-ben és a vármegyei gazdasági egyesületekben kész szervekkel bír. Ezek a társadalmi testületek mást sem tesznek, mint a termelés és értékesítés munkáját támogatják. Semmi sem látszik egyszerűbbnek és természetesebbnek mint az, hogy aki segíteni akar a termelő gazdának, az azon a módon férközhetik hozzájuk és úgy dolgozhatnak legjobban a kezükre, ha a meglévő gazdátársadalmi intézménybe kapcsolódik, amelynek vármegyéről vármegyére készen vannak a végrehajtó szervei.

Mi azonban úgy látjuk, hogy a gazdák szabad-társadalmi intézményeit az újabbkori alkotmánygyi inkább helyettesíteni kívánja, semmint rájuk támaszkodni. Rövidesen rá kerül a sor, hogy ezt a tételt részletesen is kifejtjük, különös vonatkozásban a mezőgazdasági kamarák most megindult működésével. Világért sem szándékunk feltételeknyi jeleneteket rendezni, kivált a kamarákkal szemben, amelyek életrehívása érdekében mi magunk tettük

a legtöbbet. De tagadhatlan, hogy az érdekképviselet hivatalos- és szabadtársulási intézményei között ma még hiányzik az a kapcsolat és működési összhang, amely a vármegyei gazdasági egyesületek mellőzését vagy megversenyzését kizárná, hanem ellenkezően pozíciójukat megerősítené és támogatná őket helyi feladataik sikeresebb megoldásában.

Ma a gazdasági egyesületeknek küzdalmes az életük. Anyagi eszközeik hiányosak, jórészt magánosok áldozatkészségére vannak utalva. Velük szemben hivatalos forrásból táplálkozó intézmények vagy időszerű nekibuzdulásból keletkező alakulatok könnyen előtérbe kerülhetnek, könnyű azt a látszatot valóságnak venni, hogy a gazdasági egyesületek vérszegény szervezetei immár nem mérkőzhetnek meg a reánk nehezedő korszerű feladatokkal. Meg kell azonban gondolnunk, hogy a közmunkára mindenütt csak egy garnitúra emberünk van, akik rendszerint a gazdasági egyesületekben találkoznak. Akármilyen új szervezet keletkezik, mindig csak ezt az egy garnitúra embert használhatjuk fel, tehát csupán a cégfeliratok változnak, de a dolgozó erők általában a régié. Különösen áll ez a helyi feladatok megoldására nézve. Ilyen viszonyok között új alakulatok, új szervezetek nem annyira több munkát jelentenek, mint inkább a meglévő munkaerők széttagolását, sokféle kezdeményezéssel, tervvel és ötlettel való helyettesítéssel egy egységes munkatervnek, egy ló hátán több lovas lovagolását. Nagy kérdés, vajjon hamarabb jutunk-e így a célhoz, mintha meglévő szervezeteinkben tömöríténiék a rendelkezésre álló munkaerőt és anyagi eszközöket — ha jobb erőre hoznánk az igát ahelyett, hogy háromfelé hajtjuk?

A liga alakításának szükségszerűségére vonatkozóan Földes Béla olyasmint mondott, mintha a meglévő gazdátársadalmi szervek egyéb elfoglaltságuk miatt a termelés fokozásának feladatait nem teljesíthetnék. Ez a megállapítás mindenesetre meglepő, tekintve azt, hogy csak nemrég alakult meg az OMGE külön többtermelési bizottsága, némi halvány jelekként annak a nem egészen újszerű törekvésnek, hogy a gazdák maguk is gondolnak arra és rá is érnek azt cselekedni, amiből elvégre élniük kell.

A középosztály mentése.

Lyka Dömötől, a régi parlament volt tagjától, érdekes fejtegetést olvastunk egyik fővárosi napilapban a drágaság és az azzal kapcsolatos nyomor enyhítésének kérdéséről. A közlemény gondolatmenetét alábbiakban közöljük.

A szertelen drágaság, a jövedelemeloszlás mérlegének megbillenése kétségbeesítő nyomorúságot idézett elő. Különösen a középosztálynak nélkülözésekkel teli sanyaru helyzete az, ami komoly

Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő Részvénytársasága Budapest
 VI., Vilmos-császár-ut 65. sz. Sörgőnyelm: „MEGALÉR” Budapest

Telefon: 107-84, 129-14, 129-15.
 Fiókok és képviseletek:
 Sopron: Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő Részvénytársasága, Sopron. Sörgőnyelm: „Megalér” Sopron.
 Wien: Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő Részvénytársasága Wien, St. Marx. (Viehverwertungs Actienjesellschaft Ungarischer Landwirte) Sörgőnyelm: „Megalér” Wien.
 : : **Gazdátársadalmi Intézmény!** : :
 Meghívásra szakértőnk a helyszínrre kiküldjük!

Foglalkozik: Szarvasmarha, sertés, juht, ló, továbbá öltöz árú adás vételével befűtés és kűfűtés, bizonyos értékű értékesítésével.
 Állatszűllítványok elmozdítás:
 Szarvasmarha, borjú és juhoknál: Budapest—Ferenaváros—Marhavárártér : Sopron : Wien, St. Marx.
 Sertésnél: Budapest—Ferenaváros—Sertésvásártér : Sopron : Wien, St. Marx.
 asszálítványok és öltöz árú: Budapest—Közpall vásártérnek
Mindenemő állatkitűlt legelőnyében lesonyolítunk

aggodalomra ad okot. Méltóságos, nagyságos és tekintetes urak, akik zsenge koruktól jobb élethez voltak szokva, most meg nem szokott munkára vannak kárhóztatva, szenvednek, koplálnak, fáznak és nélkülöznek, de nem panaszkodnak. Kalapot emelve kell megemlékezni ezekről, kik minden nyomorúság ellenére is megállják helyüket s nemes kitartással, emelt fővel viselik sorsukat egy jobb jövő reményében.

De nem elég, ha csak így erkölcsi elégtétellel adózunk nekik, segíteni is kell rájuk és pedig minél előbb. Nem szabad túrnunk, hogy egy a kulturát képviselő társadalmi osztály, mely a magyarságnak gerince, tökrejusszon. Oda kell hatni minden téren, hogy a lakosságnak megelhetése esztudatosan, közvetve és közvetlenül megkönnyítessék. Erre számtalan mód kínálkozik.

Első a közlekedés kérdése. A magyarságnak egyik főfeladata szapora és erőteljes, egészséges nemzedéket nevelni. Ennek előfeltétele a lakosságnak olcsó, bőséges és jó táplálkozhatása. Az állam kiviteli politikáját ennek a szempontnak kell irányítani. Amíg a belföldi szükséglet bőségesen biztosítva nincsen, addig korlátozzuk a kivitelt. De viszont a feleslegek kivitele mindig megfelelő időben engedélyeztessék, hogy külföldön a kedvező piaci konjunkturákat kihasználhassuk.

A nyomornak másik okozója a tüzelőanyag hiánya, sok helyütt még a főzéshez szükséges tüzelővel sem rendelkeznek. Ezen sokféleképpen lehet segíteni. Mindenekelőtt nagy mértékű fásításokról kell gondoskodni. Sok ezer holdra meg szoknak a kopár területeknek a száma, amelyek ma használaton kívül paragon hevernek s amelyek befásítva hasznosíthatók.

Hogy a fásítás eredményes legyen, egyidejűen törvényt kell hozni és szigorú büntetéssel kell sújtani azokat, akik a fiatal csemeteket csonkítják, kivágják. Enélkül fatenyészés kulturáról a mi viszonyaink között beszélni sem lehet. Ilyen nagymérvű fásítással a jövő tüzelőanyagellátás biztosításának alapjait rakjuk le, a jelen helyzet inségein pedig okserű takarékossgal segíthetünk, a hivatalok a vasutak fűtésének célszerű szabályozásával. Egy-két heti fűtési megtakarítás a vasutaknál sok ezer család téli jólétét segíti elő és biztosítja.

A postadíjak uzsoramódon való felemelése az egész lakosságot, de elsősorban természetesen az intelligenciát sújtja. A posta drágítása az összes adók között a legkegyetlenebb. Olcsó posta a kultúrának, a művelődésnek leghathatósabb terjesztője, a rokoni és baráti kapcsolatnak legkedvesebb közvetítője, olyannyira nélkülözhetetlen valami, hogy a korral haladni óhajtó, egyénre életszükséglet. Ettől az erkölcsi jelentőségétől eltekintve anyagilag, a megelhetés könnyítése szempontjából is óriási fontos tényező, mert módot ad a nehéz helyzetben levő városi lakosságnak az ismerősök, rokonok és barátok között címeket és lehetőségeket kihasználva az életszükségleti cikkek kedvező áron való beszerzésére. Ettől megfosztani a lakosságot nem szabad. Anglia leszállította a postabért a háború előtti időkre, abból indulva ki, hogy ez annyira összeforrott az emberek mindennapi életével, hogy a leszállítással elsősorban állami érdeket szolgál, mert általános megelégedést és közvetve sok hasznot teremt. Miért nem okulunk ezen mi is?

Fontos teendő volna a munkabérek tetemes leszállítása, természetesen úgy, hogy ezzel egyidejűen a megelhetést is az egész vonalon olcsóbbá tegyük. Ez az egyedüli helyes kiindulási pont. Fizetések és munkabérek emelésével itt segíteni nem lehet. Fényes példa erre Ausztria siralmas állapota. Meseszerű fizetések, csábító munkabérek, de emögött rothadó közgazdaság, pangó ipar, nyomor és elégedetlenség rejlik. Vigyázzunk, nehogy mi is odajussunk. Fogjon össze állam és társadalom, az állam az olcsóság terén jó példadással járjon elől, a társadalom pedig támogassa az államot.*

* Időközben az állam már megtette a drágaság leküzdésére a buzdító lépést — a dohányárak káprázatos emelésével. (Szerk.)

A tejtermelés a választáson.

A tejtermelő gazdák elértek ahhoz a határhoz, amelynél a tej árának végleges rendezését nem kérik, hanem követelményük kell. A tehenészetek fenntarthatósága követeli ezt, mivel a mai állapot egyenes útja nemcsak a valamikor virágzó gazdasági üzemág pusztulásának, hanem egyenes útja a termelők tönkretételének is.

Mekkora hanyatlás, mekkora nemzeti vagyoni merült el eddig szemünk előtt abból, amit 50 év alatt tudással és kitartással teremtetünk. Ennek előidézőse elnézhető volt, amíg háború volt, de miért engedjük a visszafejlődési folyamatot még ma is, amikor négy év óta békében élünk.

Agrárállam vagyunk, de agrárrelenesen dolgozunk, a tejkérdés rendezetlensége legalább azt mutatja. A tejkérdés pedig nemcsak a termelőt és fogyasztót érinti, hanem alapját képezi tenyésztés-állatállományunk fejlesztésének is.

A tejtermelő gazda eddig arval védekezett a ráfizetés ellen, hogy apaszította tehenállományát, de most már az a helyzet, hogy vagy megkapja azt az árat a tejért, amibe az előállítás kerül, vagy komolyan gondolkodnia kell az üzem teljes beszüntetéséről, vagy pedig oly kis létszámmal fog tejet termelni, mellyel csak saját szükségletét és személyzete szükségletét látja el.

Mindegyik eshetőséget kötelességünk megakadályozni. Fejállatunk vágóhidra vitele nemzeti vagyonunk pusztulását jelenti; a létszám apaszítása a tejfelhozatal csökkenését hozza magával; a termelés beszüntetése meg katasztrófát idézne elő. Sürgős orvoslás kell tehát és ez más nem lehet, mint a teljes szabadforgalom visszaállítása. Vagy megkapják a tejjeladások azt az árat, amely a termelési költségeknek megfelel, vagy bekezelik a tejtermelés csődje és marhatenyésztésünk visszatér az 50 év előtti régi jó riskaténusához.

A tejtermelő gazdátársadalom egyöntetű állásfoglalása végett szükséges egy elfogadott termelési üzemszámítás. Mert nem szolgálja az ügy érdekét az — bár vidékenként és a feletett takarmány minősége és mennyisége szerint eltérő lehet —, hogy az egyik gazda a tejtermelési árat 100 K.-ban, a másik 200 koronában állapítja meg. Ez megengedhető azon hitet, hogy a tejtermelési árat tényleg meg lehet-e állapítani.

Ez ügy érdekében közlöm egy 100 darabból álló tehenészet üzemszámítását a ténynek megfelelő adagolással. 1923 január 1-én érvényben levő nagybani kereskedelmi ár mellett történt számítását. Az abraktakarmány tényleges beszerzési áron (fuvár, darálás stb. betudással) a szalastakarmány, répa stb. nagyban, vagontételben eladható áron van értékelve, vagyis az állatnak azon az áron számítom fel, amely áron ezt eladhatnám.

Kiadás:	korona
100 fejű tehenészet értékének (a 180,000 K.) 8%-a	1.440,000
20% elhullás	360,000
30 tehen kicserélésénél járó veszteség a 60,000 K.	1.800,000
Orvoslás, szerszámok, világítás a 1500 K.	150,000
Személyzet:	
1 gazda javadalmasításának értéke	331,000
7 fejű tehenész	288,000 K.
2 takarmányos	288,000 K.
4 takarmányos ökrök értékének (a 125,000 K.) 8%-a	536,000
4 takarmányos ökrök takarmányának értéke:	36,000
a 30 kg. répa = 438 q répa a 800 K.	350,000
a 5 kg. széna = 73 q széna a 3000 K.	219,000
a 5 kg. alom = 73 q alom a 2000 K.	146,000
Két takarmányos szekér fenntartási költsége a 20,000 K.	40,000
Egy hágbika értékének, 300,000 K.-nak 8%-a	24,000
Egy hágbika takarmányának értéke:	
a 3 kg. zab = 11 q zab, a 800 K.	88,000
a 10 kg. széna = 37 q széna, a 3000 K.	111,000
a 4 kg. alom = 15 q alom, a 2000 K.	30,000
100 drb tehen takarmányának értéke:	
a 3 kg. korpa = 1095 q korpa, a 5700 K.	6.036,300
a 1/2 kg. olajpogácsa = 182 q olajpogácsa, a 8000 K.	1.460,000
a 15 kg. répa = 5475 q répa, a 800 K.	4.380,000
a 5 kg. széna = 1825 q széna, a 3000 K.	5.475,000
a 3 kg. tavaszi szalma 1095 q tavaszi szalma, a 2000 K.	2.190,000
a 5 kg. alom = 1825 q alom, a 2000 K.	3.650,000
a 0,03 kg. só = 1095 kg. só, a 24 K.	26,300

	korona
Egy tejhűtő ember 1/2 napi munkája	104,000
50 szekér jég vágása és behordása a 1000 K.	50,000
Egy lófogat tejhordásra 1/2 nap (két lóval) munkája:	
a 5 kg. zab = 3650 q, a 8000 K.	292,000 K.
a 10 kg. széna = 73 q, a 3000 K.	219,000
a 3 kg. alom = 22 q, a 2000 K.	44,000
két lóérték, 300,000 K.-nak 8%-a	24,000
kocsifenntartás	40,000
értékvesztés 15%	15,000
szerszámfenntartás	20,000
kocsibér	268,000

Összesen 922,000 K.
1/2 napot számítva 461,000
Összes kiadás*) 31.460,000

Bevétel:	korona
50 drb felfolytított tehen után származik, legjobb esetben, 30 drb borjú = 1800 kg. a 400 K.	720,000
A nyert trágya egyenlő értékűben, az előírt alomszalma értékével**)	
alomszalma a takarmányos ökrökénél	146,000
a bikánál	30,000
a teheneknél	3,650,000
a lovaknál	22,000

Összes bevétel 4,568,000
Ennek levonása után a netto kiadás 29,532,000
Vagyis egy tehen napi tartása kerül 735 K.-ba.

Ebből a számításomból megállapítható, hogy ma egy fejű tehen fenntartása 735 koronába kerül. Ennek megállapítása a legfontosabb a tejtermelési árának megállapításánál, mivel ennek ismeretében könnyű a további számítás:

10 literes tehen egy liter tejet	73,50 K.-ért termel
8	81,50
9	92
10	98
11	105
12	122
13	147

Ezzel magyarázható, hogy miért állítja egyik gazda, hogy ő 100 koronáért termel egy liter tejet, a másik meg 200 koronáért, t. i. az egyik 6 1/2 — 7 literes átlagfejjel dolgozik, a másik meg 4 literes átlaggal.

Azonban magam sem fogadom el, a fogyasztó érdekében sem, a 4—5—6 literes átlagfejű tehenészetek költségét termelési árként, bár jól tudom, hogy a legtöbb tehenészet fejési átlaga a számok körül mozog.**) Nem fogadom el azért, mert a 4—5—6 literes tehennek tartása nem gazdaságos, ennél fogva figyelembe sem vehetem.

Ha pedig nagyobb számu vemhes állat jelenléte okozza a kis fejű eredményt, még inkább indokolt ennek el nem fogadása, mivel az ez okból beálló tejvesztés a születendő borjú és az előállított friss fejű tehen magasabb értéke kárpótolja. Jóllehet, a borjúnevelés sem gazdaságos, különösen ott, ahol a tej magas áron (80 K.) értékesíthető. Álláspontom helyességét a következő számítás mutatja:

H ó n a p	Nem vemhes tehen termelésének száma		Vemhes tehen termelésének száma		Tejvesztés liter
	Napi fejés liter	1 hónapi tejelés liter	Napi fejés liter	1 hónapi tejelés liter	
1-5 hónap	10	300	10	300	—
2-ik	10	300	9	270	30
3-ik	10	300	8	240	60
4-ik	9	270	6,5	195	75
5-ik	8,5	255	5,5	165	90
6-ik	8,5	255	4	120	135
7-ik	8	240	3,5	105	135
8-ik	8	240	—	—	240
9-ik	7	210	—	—	210
Összesen:					975

*) Tiszti költség, amortizáció, tűzbiztosítás stb. költséget figyelembe nem vettem.

**) A trágya ilyen értékelése teljesen megfelel a ma érvényben levő kereskedelmi árak, mivel egy vagon trágyát 10,000 K.-ért kaphatok és ha figyelembe veszem, hogy egy marha után kb. 120 q trágyát nyerek, a takarmányozott 106 állat után származandó trágyamennyiséget ezért az összegért a kereskedelemben is megvehetem.

***) Sok esetben a kisebb fejű átlag a kevesebb és olcsóbb takarmány etetésének a következménye és a jelen viszonyok között jónak jöhet ki esetleg a viszonylag rosszabb eredményvel, de olcsóbban dolgozó tehenészet.

Az amerikai Tractor-versenyen a

Fordson Tractor

nyerte az első díjat. Gazdaságban nélkülözhetetlen!! Számtal naponta 6 kat. holdat, hajt 48 colos csepőt, vontat 40—50 q, fogyasztás óránként 5—6 lit. kőolaj, kezelése egyszerű, betanít: Fordmérnök, ára 567 dollár. Fordautók és alkatrészek raklárán. 6389 Képviselet: Haltenberger, Budapest, VI., Nagymező-u. 19.

A borjunevelés költsége:

975 liter tejvesztésig a 80 K.	78,000 K.
60 napi szárazontartás költsége:	
2 15 kg. répa = 900 kg. a 8 K.	7,200
2 5 széna = 300 " a 30 "	9,000
2 3 t. szalma = 200 " a 20 "	4,000
alom, trágyaértékben	
orvoslás, gondozás stb. költsége	2,800
1 borju 4 hetes korában kerül	101,000 K.-ba.

Ha magasabb tejhozamu tehenet folyatok fel, az esetben a tejvesztőség valamivel nagyobb, 1 négyhetes borju átlagsulya 60 kg. és 1 kg. élősúly, borju ára átlagban 400-420 korona, tehát 1 borju átlagban 24-25,000 koronát ér és nyertem egy 10-literes frissfejű tehenet.

Legfontosabb annak eldöntése, hogy a közölt fejési átlagból melyiket vehetem a tej termelési árának kiszámításánál alapul. A fogyasztó érdekét tekintve, csak azt vehetem, melynél a takarmány értékesítése még gazdaságos. Ennek eldöntéséhez mindenestre több gazdának hozzászólása szükséges. Magam részéről a 7 1/2 literes hozamot veszem annak, amelynél egy liter tej termelési ára 98 korona.

Nagyon jól tudom, hogy ma egyetlen tehenészet sincs, amelynél az átlagos tejhozam 7 1/2 liter lenne. Hogy a 6 literesig menő eredményt miért nem fogadom el alapul, azt már megindokoltam: hogy mégis 7 1/2 liter vettem alapul, ez csupán egyéni nézetem, mert szerintem ez az a határ, amelynél az állattartás még gazdaságos.

Szükségesnek tartom megemlíteni, hogy számításomnak indexszámszerű fontosságot tulajdonítottam, mivel ennek felhasználásával az árak esésénél, vagy emelkedésénél mindenkor megállapíthatom a tejnek árváltozását.

Mielőtt erre rátérnék, a zsiregység szerint való fizetésnek legutóbb fölvetett eszméjéről, annak gyakorlatba való vitelére akarok szólni, mint értékszabályozóról, valamint ennek a kereskedelemlere való hatásáról.

Ez az eljárás a kereskedelemben csak addig lenne szokatlan, míg meg nem győződünk arról, hogy mily nagy igazságot jelent. Az általam kiszámított 98 koronás tejárat 3 5/8% zsirtartalomhoz kötöm, mely mellett egy zsiregység 3 koronát képvisel (kikerekítve). Természetes, hogy e számot a mindenkori termelési ár szabályozná.

Ha tehát a termelő csak 3 2/8% zsirtartalmu tejet küld, a tej 3 x 3 = 9 koronával kevesebbet ér és így nem 98, hanem csak 89 koronát kap érte és viszont, ha zsirosabb tejet küld, oly arányban kap többet a tejért.

Az árusító tejjüzemnek mindenkor ki kellene írnia vagy jeleznie, hogy ma mily zsirtartalmu tejet árusít.

A fogyasztó nem károsodik, de a tejüzem sem, mert például, ha a tejüzem 3 1/8% zsirdus tejet árusít, a fogyasztói ár ekkép módosul: Termelői ár 98 K., közvetítő kereskedelem költsége 22 K., összesen 120 K., ebből jön a kevesebb zsirra 12 K., mond 108 K. és a forgalmi adó vagy megfordítva, ha magasabb zsirtartalmu tejről van szó.

Tehát a zsiregység szerint való tejtértékesítés rendkívül tisztázná a mai tejkereskedelemben érvényesülő igazságtalan viszonyokat és gátolná a visszaélést.

Hogy miképp akarom a fenti üzemszámításomat indexszámszerűen felhasználni az árak jövőbeni megállapításánál, a következőkben fejtem ki:

A tejár szabályozójául mindenkor a fejőstehenek által feleltetett össztakarmány értékét venném, vagyis amiből a tej termeltetik. Ez a legigazságszerűbb, nemcsak azért, mivel ez az összeg teszi ki a termelési költségnek 85%-át, hanem azért is, mivel ez van kitéve leginkább az arányadózásoknak, tehát döntő befolyásuk van a termelési árra.

Ha ez elfogadtna kiindulási alapul, igazán nem okozna nagy fejtörést a termelési ár bármikori leendő megállapítása, mert ha teszem fel 3,500,000 koronával esnék, vagy nőne a takarmány értéke,

százalékban kifejezve oly mértékben esne vagy nőne a termelési ár is.

Természetes, hogy az arra befolyással van a tejtermelés egyéb költsége is, mert ha például a munkabér emelkedik, tehát a felhasznált emberi, állati munka és anyagi értékekben lényeges eltérés történt, ez esetben figyelembe kell vennünk ezt is az újabb értékelésnél.

Ma úgy áll a helyzet, hogy 84 3/8%-át teszi ki a takarmány értéke a termelési árnak és 15 7/8%-át az üzemköltség. Számszerűleg kifejezve, ha a 98 koronás termelési árat veszem, 84 70 K. a takarmányzükséglet és 13 30 K. az egyéb költség.

Ha zsiregységre számítom át 7 1/2 literes átlagnál és 3 5/8% tejszirnál, a tehen egy zsiregységet 2 42 koronáért termel és a gazdának egy zsiregység előállítására még 38 fillér költség van. Ennél fogva, ha index számul elfogadnák ezeket az adatokat, nem okozna fejtörést annak megállapítása sem, hogy mily mérvű eltérés történt az egyéb költségeknél is.

Szeretném látni azonban jóindulatot és megértést a hivatalos tényezőktől, mert a számokat frázisokkal elintézni nem lehet. Így nem lehet érv, hogy a fogyasztó teherbírása kimerült a mindentéren mutakozó ármelegedés következtében, mert ezzel a tejkérdés és állattenyésztésünk jövőjének kérdése még elintézve nincs és nemzeti vagyonunknak pusztulása megakadályozva nem lett. Nagyon jól tudjuk, hogy a fogyasztó teherbírása kimerült, de ugyanekkor azt látjuk, hogy a liszt ára, mely már ipari termék, ma már a 200 koronát eléri, a gép, a vas, textil, jutta, szén, cipő, bőr stb. árai 50-100% kal felmentek, tehát miért nem mentik ezzel az érvvel a szegény fogyasztót, talán mert a gazdatársadalom a legnagyobb fogyasztó ezekben a cikkekben. Hisz ha a mindennapi élet megdrágult, a józan ész magyarázza, hogy a tej áránál is eltérés történt.

A termelésnek törvényei vannak és ha ezeket figyelmen kívül hagyjuk, igen megbosszulja magát. Ha a hivatalos tényezők nem ismerik fel álláspontjuk ferdeségét, vegyék magukra azt a felelősséget, amivel virágzó állattenyésztésünk, tejtermelésünk tönkretételéért tartozni fognak.

(Káposztásmegyer.) *szilicei Székell Kálmán.*

Cserháti Sándor: NÖVÉNYTERMELES
 2 kötetének változatlan utánnyomása bérmentes kiadásban 3300 koronáért kapható a "Patria" r. t. könyvnyomtatványban, Budapest, IX., Üllői ut. 25.

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS MŰTRÁGYÁZÁS.
 Rövalvezető: Gyárfás József.

Elvetése előtt állapítsuk meg kukoricáinknak csiraképeségét!

A múlt esztendőben az időjárás nem kedvezett a kukorica beérésének: az a legtöbb helyen csak lassan, kényszeredetten érett be. Különösen az idén fontos tehát, hogy a gazda győződjék meg a vetőmagnak szánt kukoricája csiraképeségéről. A látszat sokszor csal és ha a kukorica magja tökéletesen beértnek látszik is szemre, mégis szenvedhetett csiraképeségében, ha mindjárt szárazon is került be. Ezt tavalyi kukoricáink csiráztatásánál az idén újból tapasztaltam.

A gyengébb csiraképeség arányában természetesen a vetéshez több magot kell használni, illetve, ha a csiraképeség sokat szenvedett volna, új vetőmagot kell beszerezni. Ezért tanácsos a csiráztatást mielőbb, jóval a vetés előtt végezni, hogy adott esetben még idejében lehessen megfelelő vetőmagot megbízható forrásból beszerezni. Új vetőmagnak beszerzése ezidőszert annyiban nem okozhat nehézséget, mert a kukorica nemesítése hazánkban már nagyon előrehaladott, úgyhogy különböző viszonyok közé való, korábban és későbbben érő nemesített kukoricafajták fölött rendelkezünk. A hazai kukoricanevelés jelen állapotát egyébként ismerteti a következő, a "Patria" R.-T. által legújabbán kiadott két munka: *Grabner Emil*, A gazdasági növények nemesítése, II. kiadás, továbbá *Fabricsius Endre*, A magyar növénynevelés. Mindkét munka tehát nemcsak növénynevelésünk, de magával a nemesítéssel nem foglalkozó gazdákat is érdekli, mert belőlük nemcsak azt tudják meg, hogy növénynevelésünk hogyan dolgoznak és dolgoztak eddig, de tiszta képet nyernek az eddig előállított fajtákról és azok értékéről is.

ban nem okozhat nehézséget, mert a kukorica nemesítése hazánkban már nagyon előrehaladott, úgyhogy különböző viszonyok közé való, korábban és későbbben érő nemesített kukoricafajták fölött rendelkezünk. A hazai kukoricanevelés jelen állapotát egyébként ismerteti a következő, a "Patria" R.-T. által legújabbán kiadott két munka: *Grabner Emil*, A gazdasági növények nemesítése, II. kiadás, továbbá *Fabricsius Endre*, A magyar növénynevelés. Mindkét munka tehát nemcsak növénynevelésünk, de magával a nemesítéssel nem foglalkozó gazdákat is érdekli, mert belőlük nemcsak azt tudják meg, hogy növénynevelésünk hogyan dolgoznak és dolgoztak eddig, de tiszta képet nyernek az eddig előállított fajtákról és azok értékéről is.

Gyárfás József.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rövalvezető: *Kneusel-Herdliczka Ernő.*

Benzinmotoros szántógépek átalakítása szivógázüzemre.

A "Köztelek" szerkesztőségéhez a következő szakkérdés érkezett:

"A vezetésem alatt levő gazdaságban van egy kétféle szántó szerű benzinmotoros szántógép. Mindegyik gépen van egy négyhengeres 45-50 lóerős motor, úgy néznek ki, mint egy-egy teherautómobil.

Ezen gépeket át akarjuk alakítani szivógázüzemre egy-egy generátor felszerelésével.

Vannak-e már benzines szántógépek átalakítva szivógázüzemre s ha igen, hol lehetne ilyen üzemben látni, beváltak-e jól a szántásnál, tekintetbe véve azt is, hogy a motornak aszerint, amint a talaj kötöttebb vagy esetleg lazább, különböző erőt kell kifejteni?"

H. P.

Mint hogy gazdatársaink közül mások is érdeklődtek ezen valóban figyelmet érdemlő és időszerű kérdés iránt, helyénvalónak láttuk, hogy részletes közlemény keretében adjuk meg arra a választ a következőkben:

Volt alkalmunk már a lap hasábjain rámutatni arra, hogy a szántásnál a benzinmotoros üzemek szivógázmotoros üzemmel való helyettesítése olyan probléma, mely egy idő óta állandóan foglalkoztatja az arra hivatott szakköröket. Ahhoz ugyanis kétség sem férhet, hogy a mai benzin- és faszénárak mellett a gazdaságosság szempontjából nagy jelentősége lenne annak, ha sikerülne a szóbanforgó kérdés megoldása. Ennek igazolására csak annyit említnék, hogy egy közép típusu, mondjuk 50 tényleges lóerővel dolgozó szántótraktornál, ha az benzinüzemű (óránként és lóerőnként 0.4 kg. nehéz benzint, naponta 10 munkaórát és kg.-ként 250 korona benzintartat véve alapul), a napi tüzelőanyagköltség 50.000 koronát tesz ki, szivógázmotoros üzem esetén pedig (0.5 kg. óralóerőnkénti faszénfogyasztás és 35 kor. kg. kín faszénár mellett) 8750 koronát. Kerek számokban beszélve 40.000 korona tehát ezen a réven a költségmegtakarítás egy napi munkánál (mintegy 10 kat. hold felszántásánál), 100 munkanap alatt pedig mintegy 4.000.000 korona! Olyan összeg ez kétségkívül, hogy érdemes miatta felszínen tartani a szóbanforgó kérdést mindaddig, ameddig csak a legkisebb kilátás is megvan rá, hogy sikerülhet még a gyakorlatilag helytálló megoldás! Áll ez különösen nálunk és különösen napjainkban, ahol és amikor számos benzines szántógép használatlanul hever a magas benzinárak miatt.

Fokozza különben a kérdés felszinen tartásának indokoltágát az is, hogy maga az átalakítás elvben rendkívül egyszerű. A szivógázmotor éppúgy robbanós motor, tehát ugyanazon működési alapelv szerint dolgozó erőgép, mint a benzinmotor. Az átalakítás tehát — eltekintve a nagyobb kompressziós, a helyes gázkeverék elérését célzó változtatásoktól — egyszerűen csak abból áll, hogy gázfejlesztő készülékkel szereljük fel a szántógépet.

Gróf Károlyi Imre Növénynevelő Uradalmának Kezelősége, Zalaszentgróton

ajánli nemesített

korai rózsaburgonyából kitenyészett, középkoráérésű, kitünő ízű, igen bőven termő, 736. és 142. számú

1922. évben a szárazság dacára is kihidai szaporító-gazdaságunkban holdankint 22 q morzsolt tengeri termett aprószemű, sokcsövéű **tengeri vetőmagot**

kékmák vetőmagot

Budapesten 1922. évi március havában megtartott I. Országos Növénynevelő Kiállításán nemesítéseinket a gazdaközönség nagy tetszésére bemutattuk.

Megrendeléseket kérjük — tekintettel az előjegyzések nagy számára — azonnal feladni.

Ezt tudva azt hihetnők, hogy a kérdés műszaki megoldása annyira egyszerű, hogy azon már rég túl kellene lenniök az illetékes szakembereknek. A dolog azonban a gyakorlatban nem így áll! Amint gyakorlati kivitelre kerül a sor, nagy nehézségek jelentkeznek. Hogy ezeket a nehézségeket az eddigi, évek óta tartó kísérletezések folyamán teljes biztossággal és tökéletesen leküzdeni mind-egyedül nem sikerült, ezt a következő tények alapján érthetjük meg:

Nálunk kétféle rendszerű benzinmotoros ekék csak elenyészően csekély számmal vannak ezideig használatban, mert ennek a (nagyon is figyelemre-méltó) szántógéprendszernek a gyakorlati tényleg-lását derékon törte ketté a világháború. Ezzel szemben — mint köztudomásu — benzinmotoros magajárók nagy számban találhatók szerte az országban.

Természetes tehát, hogy az átalakítás a magajáróknál kezdődött, illetőleg eddig még tisztán csak ezekre szorítkozott. A magajáró üzem azonban egyáltalán nem kedvez az átalakításnak! A robbanós motor magában véve is kényes gép, mely a magajáró rendszerű szántással együttjáró rázkódások és porképződés miatt könnyen hajlandó üzemzavarokra. Ha tehát az ilyen szántógépet még egy alkatrészrel szereljük fel, t. i. a gázfejlesztővel, akkor természetesen még inkább kileszünk téve annak az eshetőségnek, hogy gépnél az üzemzavarok gyakorisága fokozódik és ezzel az élettartam rövidül, a munkateljesítmény csökken, a szántási költség nagyobbodik.

A jelek azt mutatják, hogy ezek a hátrányok a nálunk eddig átalakított gépeknél is jelentkezhetnek. Olvasóink bizonyára emlékeznek arra, hogy egy időben (pár évvel ezelőtt) egyik vidéki gépgyárunk sűrűn hirdette, hogy benzines szántó traktorokat átalakít szivógázüzemre. A gazdaközönség érdekeit tartva szem előtt és tájékozódni kívánván az eddig elért gyakorlati eredményekről, kérdést intéztem a gyárhoz, hogy hány gépet alakított eddig át és hol vannak azok üzemben. A válasz az volt, hogy hét szántótraktort alakított át s hogy mostanában már nem foglalkozik ily átalakítással, mert a kereslet abban teljesen megszűnt, címet pedig a hét közül másodszeri kéredezésemre is csak kettőt adott meg. Az egyik címre irt levelem visszajött azzal, hogy a címzett ismeretlen, a másik helyről pedig azt a választ kaptam, hogy az átalakított Caterpillar jól és dicsőn dolgozik, de nem használják szántásra, hanem mint stabilgép malomhajtásra.

Hivatásomból folyó szakmunkálkodásom folyamán eddig mindig azt tapasztaltam, hogy gyárosaink minden gépjükre nézve, amely megálta a gyakorlati tűzpróbáját, a legnagyobb előzékenységgel adták meg a módot arra, hogy beszerezhessem közvetlen forrásból a gyakorlati adatokat és üzemeredményeket. Azt a tényt tehát, hogy a most szóban-forgó esetekben nem sikerült adatokhoz jutnom, kénytelen vagyok rossz jelnek minősíteni. Ezt a föltevést támogatja különben még az a körülmény is, hogy elsőrangú budapesti gépgyáraink (azok is, amelyek stabil-üzemre évek óta gyártanak kitérően bevált szivógázmotorokat), szántótraktorok átalakítását nem vállalják el. Ugyancsak emellett szól végül az is, hogy a magyar kir. államvasutak gépgyára, melynek kétféle rendszerű „Astra” gázekéi — a kezmenél fekvő tulajdonosaiktól kapott levelek szerint is — jól beváltak a gyakorlatban, magajáró rendszer szerint való szántásra nem szállít Astra-utimozdonyt.

Mindezt csak azért hoztam fel, hogy az érdeklődőket tájékoztassam mindarról, ami a szóban-forgó kérdéssel összefügg s hogy leszögezzem azt a tényt, hogy a magajárók átalakítása terén eddig még teljes sikerü eredményről nem tudunk beszámolni. Nem akarjuk azonban ezzel már most kimondani a végleges ítéletet, mert hiszen erre elég alapunk még nincsen. De éppen azért, hogy mérlegelhesünk minden eddigi gyakorlati eredményt

(legyen az akár kedvező, akár kedvezőtlen) és levonhassunk azokból minden idevonható következtetést, felkérem azon gazdatársainkat, akik arról a hat átalakított traktorról, melyekről nekem nem sikerült adatokat kapnom, valamit tudnak, szíveskednének értesítéseiket a „Köztelek” szerkesztőségével közölni. Ha valamennyi eddig átalakított gépről megtudhatnók, hogy: 1. mennyi volt a napi munkateljesítménye átalakítás előtt és után; 2. hány évig volt üzemben átalakítás előtt és mennyit szántott már átalakítás után; 3. mily gyakran fordultak elő üzemzavarok az átalakított gépnél, mely szerkezeti részekenél és mik voltak azoknak az okai; ha legalább ezekre a kérdésekre valamennyi gépre vonatkozólag megkapnók a választ, úgy még tisztábban láthatnánk ebben a nagy gyakorlati jelentőségű kérdésben.

Vannak szakemberek (nem is csekély számban), akik már is megalkották maguknak azt a véleményét, hogy a szivógázmotoros magajárók nem válnak be a gyakorlatban. Ismételtlen hangsúlyozzuk, hogy a magunk részéről még mindig nem látunk elég alapot ennek a tételnek a kimondására, annyival inkább sem, mert eredményes kísérletről is van tudomásunk.

A Gazdaságberendező és Motoreke R. T. szakemberei ugyanis mintegy két év óta folytatnak igen beható kísérletezést a Stock-ekék szivógázüzemre való átalakítása tárgyában. Ezek a kísérletek is azt mutatták ugyan, hogy a gyakorlati megoldás nem könnyű dolog, de egyre több és több eredménnyel jártak, úgyhogy (mint e napokban értesültünk) már a szántási próbák és bemutatások is meg fognak tartatni a szivógázmotoros Stock-ekével.

Szó sincs róla tehát, hogy a szivógázmotoros szántásnak, a benzines ekék ily üzemre való átalakításának kérdését le lehetne már venni a napirendről! Nem, még a magajárók szempontjából sem, annál kevésbé a helybenállva dolgozó rendszerekre nézve.

A kétféle motorekék ugyanis üzem közben a rázkódások és a porképződés szempontjából lényegesen kedvezőbb helyzetben vannak, mint a magajárók és így a szivógázüzem ezeknél kevesebb nehézséget okoz. Erre vall az a tény is, hogy kétféle szivógázekék már évek óta vannak használatban és — mint említettük is — jól beváltak a gyakorlatban.

A löcknizi motorekéből, melyre a kérdésttevő rövid jellemzése leginkább ráillik, valamint a Kaulen-féle Ergomobil-, a Behrend- és a Gierckiféle kétféle motorekéből (melyek mindegyikéből csak egy-két készletet helyeztek még eddig nálunk üzembe) tudomásunk szerint egy sincs még eddig átalakítva szivógázüzemre. Ennek dacára ajánlhatjuk kérdésttevő gazdatársunknak, hogy ne riassza el tervének megvalósításától a traktor-átalakítások eddigi csekély eredménye annyival inkább sem, mert nagyon kívánatos lenne, hogy mielőbb megtörténjenk már ez első lépés nálunk ebben a fontos ügyben.

Kérdésének ama részére, hogy a talaj kötöttebb vagy lazább volta szerint fellépő különböző erősségre való tekintettel beválthat-e az átalakítás, azt válaszoljuk, hogy a kétféle rendszerű motoros ekék közölműve úgy van szerkesztve, hogy a sodronykötéldob több (két vagy három)-féle sebességgel vontathatja az ekét. Így a talajellenállás változása dacára is körülbelül egyforma löerőszámmal dolgozhatnak mindig a motorok.

Végül még csak annyit kívánunk megemlíteni, hogy kétféle rendszerű benzinmotoros szántógéptulajdonosainknak azért is merjük ajánlani a szivógázüzemre való átalakítást, mert az igen kevés kockázattal jár. A legkedvezőtlenebb esetben is — ha t. i. az átalakítás nem válna be — a gázfejlesztőknek megmarad az értékük, azok leszerelhetők és értékesíthetők, a motorokon való átalakítás pedig igen csekély költséget okoz.

Annyi bizonyos, hogy az átalakítás ma nem kevés pénzbe kerül. Hogy kifizetődik-e, azt teljes biztossággal eldöntheti bárki, ha a Köztelek 1922. évi 1. számában kifejtett elvek szerint kiszámítja egy kat. hold munkaköltségeit az át nem alakított (benzinüzemű) és az átalakított (feszénüzemű) gépre nézve.

Kneusel-Herdliczka Ernő.

Uj rendeletek.

A gazdasági darálás nem esik örösi adó alá!

F. évi január hó 11-iki számunkban ismertettük a közlemezésügyi miniszternek a gazdasági darálók ellenőrzésére vonatkozó 48,368. számú rendeletét, amely éppen az általunk előterjesztett panasz folytán adott ki. Szerintünk ugyanis a közlemezésügyi miniszteri kirendeltségeknek az az eljárása, hogy a gazdasági darálókat a kirendeltségek vagy a tehenészet részére szükséges takarmány előkészítéséért örösi adó alá vonják, ellenkezik a forgalmi adóról szóló törvénnyel. Bud János dr. közlemezésügyi miniszter erre hivatkozott readeletében hivatali előjével szemben kiterjesztő magyarázatot adott ugyan a gazdasági darálás forgalmának, a házi és gazdasági szükséglet inkénti értékelésére vonatkozólag fennálló rendelkezéseket azonban általánosságban nem változtatta meg, amiként azt mi kértük, hanem magának tartotta fenn az egyes esetek egyenkénti való elbírálását és csak annyit engedélyezett, hogy ha egyes gazdaságok a darálójukra kirótt örösi adót sérelmesnek találják, az illetékes kirendeltség útján tölje kérelmezhetik ügyüknek méltányos általános formájában való rendezését, az adókirovás végrehajtása pedig a miniszteri döntésig függőben tartandó.

Bár köszöggel elismertük a közlemezésügyi miniszter rendelkezésében megnyilvánuló helyes gazdasági érzéket és jóindulatot, az általánossággal való adómegállapításnak — szerintünk — téves alaplól kiinduló félrendszabályt sem megnyugtatónak, sem kielégítőnek nem találhatjuk. Szerintünk ugyanis az 1921. évi XXXIX. t.-cikk 4. §-a világosan és határozottan kiveszi a gazdasági malmok takarmánydarálását az örösi adó alól, amin nem változtathat akár a pénzügyminiszter, akár az előbbi közlemezésügyi miniszter ellentétes magyarázata. Továbbá az 1921. évi november 23-ike a 144,000 sz. földművelésügyi miniszteri rendelet 2. §-a is kifejezetten kiveszi az örösi adó alól a gazdasági darálókat, amennyiben saját gazdasági szükségletüket darálják fel.

Bud János dr. közlemezésügyi miniszter teljes megértéssel fogadta érvelesünket és január hó 24-én valamennyi közlemezésügyi miniszteri kirendeltséghez II. ad 48,368. szám alatt újabb sürgős körrendeletet intézett, amely a gazdasági darálást mentesíti az örösi adó alól. Ulasítja ugyanis a miniszter az egyes kirendeltségeket, hogy tekintsek gazdasági (vagyis örösi adó alól mentes) darálóknak a mezőgazdasági üzemek körébe tartozó mindama darálókat, amelyek:

- a) csak saját nevelésű állatokkal és saját termésű takarmánnyal, vagy
- b) csak saját nevelésű állatokkal, de vásárolt takarmánnyal, vagy végül
- c) vásárolt állatokkal, de saját termésű takarmánnyal való állattartás, tehenészet vagy hizlalás céljára végeznek darálást.

Érdemileg ez a megoldás, amely csupán a vásárolt állatok részére vásárolt takarmány darálását vonja örösi adó alá, megközelíti a gazdaközönség tulajdoni részének kívánását. Azonban — nézetünk szerint — még ez a magyarázat is indokolatlan megszorítása a törvényben a gazdasági darálók részére biztosított általános adómentességnek, a fohibája pedig az, hogy a közlemezésügyi miniszteri kirendeltségeknek a gazdasági darálók ellenőrzése címén olyan körülmények kutatására és vizsgálatára ad módot, amlyen tulbuzgó hatósági közegek részéről indokolatlan és alaptalan zaklatásokra vezethet.

Reméljük, hogy a gazdasági érdekek iránt oly elismerésméltó megértést tanúsító közlemezésügyi miniszter csak után teljes mértékben magáév teszi jogos, a törvényben sarkalló álláspontunkat és nem hallgatva a fináncok tulkövetelésére, a gazdasági üzemek keretébe tartozó darálóknak a gazdaság részére történő egész takarmányelőkészítő eljárását mentesíti az örösi adó és minden felesleges zaklató ellenőrzés alól.

Bérlevelek *****
Szegődségi főkönyvek
Napszámosjegyzékek

valamint minden gazdasági nyomtatvány a „Patria” r-t. nyomtatványosztályában, Budapest, IX., Ulloi-ut 25. (Köztelek) szerkesztők be Arjegyek díjmentesen!

<p>MEZŐGAZDASÁGI OSZTÁLY</p> <p>CHINOLIN GYÓGYSZER- ÉS VÉGÉSZETI TERMÉKEK GYÁRA R. T.</p> <p>TELEFON: 163-36, 133-54, 85-30</p>		<p>UJPEST. ÁLLATGYÓGYÁSZATI OSZTÁLY</p>	
<p>KLOBOR méregmentes vetőmagosárvázószor</p> <p>KLOBOR a tavaszi osárvázáshoz.</p> <p>KLOBOR a répmag osárvázósságát erősen fokozza! Többtermelést biztosít minden tavaszi vetőmagot osárvázunk!</p>		<p>GYÜMLÖCSÍK KORA TAVASZI SPÓLÁSÁRA:</p> <p>ENDA-CHINOLIN gyümlöcsíktakaróbolnem.</p> <p>ALMOLA vérteltikivány.</p> <p>ARZOLA hernyóirtó (urániai zöld helyett).</p> <p>SULFAROL gyümlöcsípenész ellen.</p>	
<p>Beszerezhető: Gyárunkban, Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, V. Alkotmány-utca 29., Mauthner Ödön magánykereskedőnél, VII., Rottenbiller-utca 35., Magyar Magtényezői Készvénnyártásánál, IV., Kossuth-Lajos-utca 3. és minden „Hangya”-fióknál.</p>			

LEVÉLSZEKRÉNY.

E rovatban csak a közérdekű kérdésekre adjuk meg a választ, ezért tessék állandóan figyelemmel kísérni a „Szerkesztői üzenetek”-et is.

A szerkesztőséghez csak a lap szellemi részére vonatkozó levelek intézendők, hirdetési, lapreklamálási, csumváltoztatási stb. ügyekben tessék egyenesen a kiadóhivatalhoz fordulni.

Repece legeltetése birkaival. Felelet a „Köztelek” 1923. évi 3-ik számában feltett 2. sz. kérdésre. II. A repcét legeltetni, bármilyen erős is a fagy, nem ajánlom. Az erős fagyban a töveket nem kuzza ugyan ki a birka, de nemcsak a leveleket rágja le, hanem az ugynevezett széket is leharapja, ami tapasztalatom szerint késlelteti a virágzást, ami még magában nem volna nagy baj, de mivel nem minden tövet sért meg a birka, ez előbb virágzik, mint a sértett, így természetesen a repcebecék sem fejlődnek egyenletesen, a beérés is egyenetlen lesz, ami aztán nemcsak a minőséget, de a mennyiséget is rontani fogja. Ha nagyon dus a repce s a től lehet tartani, hogy a hó alatt megfűllene, úgy a birkát lehet rajta végigeresztetni egyszer-kétszer, de csak kemény fagyon, hogy a leveleket ritkítsa, de a további legeltetés, tapasztalatom szerint, csak ártani fog a repceinek. Kovács János.

A gyapjutermeles fokozása.

(Az OMGE mezőgazdasági ipari és kereskedelmi szakosztályának közleménye.)

A Köztelek múlt évi december 24-iki számában felhívtuk a gazdaközönség figyelmét az alakulófélben levő Gyapjutermeles, Feldolgozó és Értékesítő Részvénytársaságra s egyúttal körlevelet küldtünk a juhászattal rendelkező gazdáknak, melyben részletesen kifejtettük az új intézmény célját és feladatát s egyúttal kértük a gazdákat, tájékoztatásuk egyesületünket arról, hogy:

1. Mi a véleményük a Részvénytársaság várható működéséről?
2. Elvileg, egyelőre minden kötelezettség nélkül, hajlandók-e ahhoz csatlakozni?
3. Milyen tenyészirányu, milyen nagy juhállomány felett rendelkeznek?
4. Gazdaságukban megvannak-e az előfeltételek arra s ha igen, milyen mértékben, hogy a juhászat fejleszthető legyen.

Erre a körlevélre meglehetősen sok gazda kedvően válaszolt. Azokat a juhtenyésztő gazdákat, akik még nem feleltek, ezúton szólítjuk fel nyilatkozatukra s egyúttal azt is kérjük, jelöljék meg mindajárt, hogy milyen irányban óhajtják az új intézményt igénybe venni, mert hiszen az csak úgy alakulhat meg, ha egyrészt elég érdeklődő mutatkozik, másrészt ha minden tekintetben már a megalakulás előtt tájékoztatva van afelől, hogy milyen feladatok megoldására kell vállalkoznia.

A választ kérjük az OMGE mezőgazdasági ipari és kereskedelmi szakosztálya címére mielőbb megküldeni.

ÁLTALÁNOS ÁLLATTENYÉSZTÉSTAN

INTA: Dr. WELLMANN OSZKÁR

178 képpel

Bérmentes küldéssel 640 koronáért kapható a „Párisi r.-t. könyvnyomtatásban, Budapest, IX., Ullői-u. 25. szám (Köztelek)

VEGYESEK.

Igy sem jól van, úgy sem jól van. A „Népszava” nemrégiben kegyetlenül megdorgálta Zselénski Róbert grófot és rajta keresztül a magyar főúri nagybirtokosokat, mint akik a demokratikus fejlődésnek esküdtek ellenségei. Okot a támadásra Zselénski grófnak a „Köztelek” hasábjain a földreform tárgyában írott cikke adott, amely hajlíthatatlan következetességgel száll síkra a radikális földreform ellen. Rendjén volt, hogy ezért Zselénski grófnak a földosztást hirdető szociáldemokrata újságtól ki kellett kapnia. A napokban azonban az történt, hogy egy másik főúr, nagybirtokos: Hoyos Miksa gróf az egységes párt vacsoráján felkötött mondtott a földművelésügyi miniszterre s felajánlotta őszinte támogatását a földreformtörvény végrehajtásában. Vártuk, hogy a „Népszava” meg fogja dicsérni Hoyos Miksa grófot, mint olyan főurat, akinek érzéke van a demokratikus haladás követelményei iránt. Elismerés helyett azonban most már azon akad fenn a szociálista újság, hogy nagyatádi Szabó István a grófokkal akarja megvalósítani a népies irányt. Nem kell neki a gróf se konzervatív, se radikális jelentkezésében. A konzervatív főúron megbotránkozik, a demokratikus főurat kigunyolja s gyanúval terheli. Mit tegyen hát a magyar nagybirtokos, aki ráadásul még főúr is, hogy a „Népszava” tetszését vagy legalább türelmét megszolgálja? Azt hisszük, egyetlen, amit tehetne evégből az, ha csekély anyagi javainak közközre bocsátásával sietve eltűnne a magyar látóhatárról talán Svájcba vagy ha ezt az utat hosszúnak találná, egyszerűen és röviden oda, ahová 1919 elején az utcai plakátok utaltak, elrebevéen az örömhirt a demokrácia barátainak, hogy „Pokolba kergettük a magnásokat...”

† Kazy József báró. Az elmúlt politikai életünk egyik kiváló egyénisége garamveszelei Kazy József báró, v. b. t. l. a földművelésügyi minisztérium nyugalmazott államtitkára, életének 67-ik évében, január hó 28-án Budapesten meghalt. Az elhunyt évtizedeken át a földművelésügyi minisztérium tisztviselője volt, fáradhatatlan készségű munkássága folytán fokozatosan emelkedett és hosszabb ideig volt a minisztérium államtitkára. Munkássága nem merült ki hivatalos teendőinek ellátásával, minden gazdatársadalmi mozgalomban élénk részt vett. Az OMGE-nak is hosszabb ideig volt választmányi tagja. Szeretettelő egyénisége ritka népszerűségnek örvendett. Erdemeit a legmagasabb helyen is méltányolták, a király közszolgálat terén szerzett érdemeiért bárói rangra emelte és a titkos tanácsosi méltósággal tüntette ki. Temetése január hó 30-án délután fél négy órakor volt a Kerepesi-úti temető halottas házából. Az elhunyt végtisztességén megjelentek: Belitska Sándor honvédelmi miniszter, Soós Károly altábornagy, Popovics Sándor, Szeferényi József, Cziráky Antal gróf, Tóry Gusztáv, Győry Lóránt nyug. földművelésügyi miniszter, Szomjas Lajos államtitkár vezetésével a földművelésügyi minisztériumnak számos főtisztviselője, Bartóky József, Bernát István, Jeszenszky Pál, Ivády Béla, Horánszky Dezső, Kós Jenő, Nádassy Imre, Dány Balázs, Kovács-Sebestyén Endre, Rothmeyer Imre és még számosan a megboldogult barátai és tisztelői köréből és az Országos Magyar Gazdasági Egyesület képviselőitől. A halottat a földművelésügyi minisztérium nevében Szomjas Lajos államtitkár búcsúztatta el.

Ghillány Imre báró emlékezete. A Sárosmegyei Egyesület január hó 21-én tartott közgyűlésének

főpontja Ghillány Imre báróról, az egyesület volt elnökeről való megemlékezés volt. Szepesházy Imre elnök részletesen ismertette azt a nagy munkát, melyet Ghillány Imre a Sárosmegyei gazdák megszervezésével végzett. A megboldogult agrárius volt a szó legnemesebb értelmében, szerette a földet, szerette a magyar népet. Később mint földművelésügyi miniszter fáradhatatlanul dolgozott az ország mezőgazdaságának fejlesztése érdekében. A forradalmak után ismét közgazdasági tevékenységet fejtett ki és munkájával segíteni igyekezett mindenütt, ahol ezen a téren üdvöset igyekeztek alkotni. A nagyhatású kegyeletes emlékbeszédet nagyszámu közönség hallgatta végig.

Schandl Károly, földművelésügyi államtitkár, Keszthelyen. A keszthelyi m. kir. gazdasági akadémiát január hó 27-én látogatta meg Schandl Károly dr., földművelésügyi államtitkár, Brédl Sándor dr. min. tanácsos kíséretében. Az akadémia tanárai és hallgatói élén Szankovics János igazgató üdvözölte az államtitkárt, ki ott-tartózkodása alkalmával megemlékezett az akadémia gyűjtőmunkáiról, a majort és a gazdaságot. Az államtitkár tiszteletére az akadémia hallgatósága ünnepi előadást rendezett. Ugyanekkor köszöntö meg a hallgatóság Schandl államtitkárnak azon tevékenységét, melynek eredményeként a földművelésügyi kormány részéről a menza akadémika 600,000 korona segélyhez jutott. Az ünnepségen résztvett Keszthely város és vidékének intelligenciája és vezető férfiai, kik megelégedéssel hallgatták az államtitkárnak aktuális, földművelésügyi politikára kiterjedő beszédét. Az államtitkár kíséretében voltak még Székely Jenő, min. tanácsos, Szigetvári Károly, min. fogalmazó, Torday László gazdasági tanár.

Többtermelési Liga. Január hó 28-án tartotta alakuló gyűlését az Országos Többtermelési Liga, amivel kapcsolatos észrevételeinket lapunk vezető helyén közöljük. Az alakuló ülésen Földes Béla dr. ny. miniszter elnököt, aki hosszabb beszédben fejtette ki a többtermelés fontosságát és részletesen ismertette a Többtermelési Liga célkitűzéseit is. Az elnöki megnyitóbeszéd után a gyűlés résztvevői megalakították jelentették ki az Országos Többtermelési Ligát és megválasztották az elnöki tanács és a különböző bizottságok tagjait. Az ügyvezető elnökség tagjai Dormándy Géza, Földes Béla, Jablonowski József és Szold Manó lettek. Ezután Gally Kálmán miniszteri tanácsos, a földművelésügyi, Tóry Gergely pedig a kereskedelemügyi miniszter támogatásáról biztosította a ligát, Dormándy Géza, a Dunagőzbajozási Társulat igazgatója arról beszélt, hogy a többtermelés elősegítése a közalkalmazottnak is érdeke, Szold Manó pedig a mezőgazdasági többtermelés módszereiről tartott érdekes előadást. A Liga elhatározta, hogy működését azonnal megkezdi és pünkösdre országos többtermelési kongresszust hív egybe.

Az Alsó Dunántúli Mezőgazdasági Kamara pécsi nagygyűlése. Az Alsó-Dunántúli Mezőgazdasági Kamara január hó 21-én tartotta meg zászlóbontó kerületi gyűlést a pécsi megyeház nagytermében. Hoyos Miksa gróf, a kamara elnöke üdvözölve a földművelésügyi minisztérium kiküldöttét, Baranya vármegye és Pécs város képviselőjét, ismertette a gyűlés célját, mely a kamara feladatainak ismeretése és a gazdatársadalmat érdeklő kérdések megbeszélése volt. Horváth Jenő, a kamara igazgatója, nagyhatású beszédben rámutatott a föld termőereje fokozásának szűsleges voltára, majd Asztalos Lajos kamarai titkár ennek a kérdésnek gyakorlati módjait ismertette. Skita Mihály kamarai titkár az állattenyésztés fellendítésének kérdésével foglalkozott. Több más időszaki kérdés megvitatása után megalakították a villányi borvidék szőlő- és borszemle szövetkezetét. A kamara február 8-án Dombóvárott

Mélyfurású artézi kutakat

gazdasági vízvezetékeket, szivattyutelepeket épít, talajkutatásokat végez

FEJES BERTALAN gépgyár mélyfurási osztálya, SZÉKESFEHÉRVAR

5182

Elsőrendű hatású, kipróbált és államilag ellenőrzött

sertéspestiselleni szérumot

bármilyen mennyiségben expedál a

9037

LABORATORIUM VÉDŐOLTOANYAGOK TERMELESÉRE R.-T., Budapest, IX., Lónyay-utca 18/b.

LEVÉLSZEKRÉNY.

E rovatban csak a közérdekű kérdésekre adjuk meg a választ, ezért tessék állandóan figyelemmel kísérni a „Szerkesztői híreket”-et is.

A szerkesztőséghez csak a lap szellemi részére vonatkozó levelek intézendők, hirdetési, lapreklamálási, cseréltatási stb. ügyekben tessék egyenesen a kiadóhivatalhoz fordulni.

* **Repece legeltetése birkával.** *Felvetés a „Köztelek” 1923. évi 3-ik számában feltett 2. sz. kérdésre. II.* A repcét legeltetni, bármilyen erős is a fagy, nem ajánlom. Az erős fagyban a töveket nem buzza ugyan ki a birka, de nemcsak a leveleket rája le, hanem az ugynevezett székít is leharapja, ami tapasztalatom szerint késlelteti a virágzást, ami még magában nem volna nagy baj, de mivel nem minden tövet sért meg a birka, ez előbb virágzik, mint a sértett, így természetesen a repcebeccék sem fejlődnek egyenletesen, a beérés is egyenetlen lesz, ami aztán nemcsak a minőséget, de a mennyiséget is rontani fogja. Ha nagyon dus a repce s attól lehet tartani, hogy a hó alatt megfűllene, úgy a birkát lehet rajta végigeresztetni egyszer-kétszer, de csak kemény fagyon, hogy a leveleket ritkítsa, de a további legeltetés, tapasztalatom szerint, csak ártani fog a repceinek. *Kovács János.*

A gyapjatermelés fokozása.

(Az OMGE mezőgazdasági ipari és kereskedelmi szakosztályának közleménye.)

A Köztelek múlt évi december 24-iki számában felhívtuk a gazdaközönség figyelmét az alakulófelben levő Gyapjatermelő, Feldolgozó és Értékesítő Részvénytársaságra s egyúttal körlevelet küldtünk a juhászattal rendelkező gazdáknak, melyben részletesen kifejtettük az új intézmény célját és feladatát s egyúttal kértük a gazdákat, tájékozottak egyesületünket arról, hogy:

1. Mi a véleményük a Részvénytársaság várható működéséről?
2. Elvileg, egyelőre minden kötelezettség nélküli, hajlandók-e ahhoz csatlakozni?
3. Milyen tenyésztirányu, milyen nagy juhállomány felett rendelkeznek?
4. Gazdaságukban megvannak-e az előfeltételek arra s ha igen, milyen mértékben, hogy a juhászat fejleszthető legyen.

Erre a körlevélre meglehetősen sok gazda kedvően válaszolt. Azokat a juhtenyésztő gazdákat, akik még nem feleltek, ezúton szólítjuk fel nyilatkozatukra s egyúttal azt is kérjük, jelöljék meg mindjárt, hogy milyen irányban óhajlják az új intézményt igénybe venni, mert hiszen az csak úgy alakulhat meg, ha egyrészt elég érdeklődő mutatkozik, másrészt ha minden tekintetben már a megalakulás előtt tájékoztatva van afelől, hogy milyen feladatok megoldására kell vállalkoznia.

A választ kérjük az OMGE mezőgazdasági ipari és kereskedelmi szakosztálya címére mielőbb megküldeni.

ÁLTALÁNOS ÁLLATTENYÉSZTÉSTAN

IRTA: Dr. WELLMANN OSZKÁR

178 képpel

Bőrmentes köldéssel 640 koronásért kapható a „Párisi r.-t. könyvtárában, Budapest, IX., UH51-n. 25. szám (Köztelek)

VEGYESEK.

Igy sem jól van, úgy sem jól van. A „Népszava” nemrégiben kegyetlenül megdorgálta Zselénski Róbert grófot és rajta keresztül a magyar főúri nagybirtokosokat, mint akik a demokratikus fejlődésnek esküdtek ellenségei. Okot a támadásra Zselénski grófnak a „Köztelek” hasábjain a földreform tárgyában írott cikke adott, amely hajlíthatatlan következetességgel száll sikra a radikális földreform ellen. Rendjén volt, hogy ezért Zselénski grófnak a földosztást hirdető szociáldemokrata újságtól ki kellett kapnia. A napokban azonban az történt, hogy egy másik főúr, nagybirtokos: Hoyos Miksa gróf az egységes párt vacsoráján felköszöntőt mondott a földművelésügyi miniszterre s felajánlotta őszinte támogatását a földreformtörvény végrehajtásában. Vártuk, hogy a „Népszava” meg fogja dicsérni Hoyos Miksa grófot, mint olyan főurat, akinek érzelme van a demokratikus haladás követelményei iránt. Elismerés helyett azonban most már azon akad fenn a szociálista újság, hogy nagyváradi Szabó István a grófokkal akarja megvalósítani a népies irányt. Nem kell neki a gróf se konzervatív, se radikális jelentkezésében. A konzervatív főúron megbotránkozik, a demokratikus főurat kigunyolja s gyanúval terheli. Mit tegyen hát a magyar nagybirtokos, aki ráadásul még főúr is, hogy a „Népszava” tetszését vagy legalább türelmét megszolgálja? Azt hisszük, egyetlen, amit teheine evégből az, ha csekély anyagi javainak közközre bocsátásával sietve eltűnne a magyar látóhatárról talán Svájcba vagy ha ezt az utat hosszúnak találná, egyszerűen és röviden oda, ahová 1919 elején az utcai plakátok utaltak, elrebegvén az örömhirt a demokrácia barátainak, hogy „Pokolba kergettük a mánásokat...”

† **Kazy József báró.** Az elmúlt politikai életünk egyik kiváló egyénisége garmaszervezői Kazy József báró, v. b. t. t., a földművelésügyi minisztérium nyugalmazott államtitkára, életének 67-ik évében, január hó 28-án Budapesten meghalt. Az elhunyt évtizedeken át a földművelésügyi minisztérium tisztviselője volt, fáradhatatlan készségű munkássága folytán fokozatosan emelkedett és hosszabb ideig volt a minisztérium államtitkára. Munkássága nem merült ki hivatalos teendőinek ellátásával, minden gazdasági mozgalomban élénk részt vett. Az OMGE-nak is hosszabb ideig volt választmányi tagja. Szeretettelgyűjtő egyénisége ritka népszerűségnek örvendett. Erdemét a legmagasabb helyen is méltányolták, a király közszolgálat terén szerzett érdemeiért bárói rangra emelte és a titkos tanácsosi méltósággal tüntette ki. Temetése január hó 30-án délután fél négy órakor volt a Kerepesi-úti temető halottas házából. Az elhunyt végtisztességén megjelentek: *Belitska Sándor honvédelmi miniszter, Soós Károly altábornagy, Popovics Sándor, Szterényi József, Csirák Antal gróf, Tóry Gusztáv, Győry Lóránt nyug. földművelésügyi miniszter, Szomjas Lajos államtitkár vezetésével a földművelésügyi minisztériumnak számos tisztviselője, Bartók József, Bernát István, Jeszenszky Pál, Ivády Béla, Horánszky Dezső, Boós Jenő, Nádassy Imre, Dány Balázs, Kovács-Sebestyén Endre, Rothmeyer Imre és még számosan a megboldogult barátai és tisztelői köréből és az Országos Magyar Gazdasági Egyesület képviselőit. A halottat a földművelésügyi minisztérium nevében Szomjas Lajos államtitkár búcsúztatta el.*

Ghillány Imre báró emlékezete. A Sárosmegyei Egyesület január hó 21-én tartott közgyűlésének

főpontja Ghillány Imre báróról, az egyesület volt elnökéről való megemlékezés volt. Szepesházy Imre elnök részletesen ismertette azt a nagy munkát, melyet Ghillány Imre a Sárosmegyei gazdák megszervezésével végzett. A megboldogult agrárius volt a szó legnemesebb értelmében, szerette a földet, szerette a magyar népet. Később mint földművelésügyi miniszter fáradhatatlanul dolgozott az ország mezőgazdaságának fejlesztése érdekében. A forradalmak után ismét közgazdasági tevékenységet fejtett ki és munkájával segíteni igyekezett mindenütt, ahol ezen a téren üdvöset igyekeztek alkotni. A nagy hatású kegyeletos emlékbeszédet nagyszámú közönség hallgatta végig.

Schandl Károly, földművelésügyi államtitkár, Keszthelyen. A keszthelyi m. kir. gazdasági akadémiát január hó 27-én látogatta meg Schandl Károly dr., földművelésügyi államtitkár, Brédl Sándor dr. min. tanácsos kíséretében. Az akadémia tanárai és hallgatói élén Szankovics János igazgató üdvözölte az államtitkárt, ki ott-tartózkodása alkalmával megemlékezett az akadémia gyűjteményeiről, a majori és a gazdaságot. Az államtitkár tiszteletére az akadémia hallgatósága ünnepi előadást rendezett. Ugyaneznap köszöntö meg a hallgatóság Schandl államtitkárnak azon tevékenységét, melynek eredményeként a földművelésügyi kormány részéről a menza akadémia 600.000 korona segítségével jutott. Az ünnepségen résztvett Keszthely város és vidékének intelligenciája és vezető férfiai, kik megelégedéssel hallgattak az államtitkárnak aktuális, földművelésügyi politikára kiterjedő beszédét. Az államtitkár kíséretében voltak még Székely Jenő, min. tanácsos, Sigisku Károly, min. fogalmazó, Torday László gazdasági tanár.

Többtermelési Liga. Január hó 28-án tartotta alakuló gyűlését az Országos Többtermelési Liga, amivel kapcsolatos észrevételeinket lapunk vezető helyén közöljük. Az alakuló ülésen Földes Béla dr. ny. miniszter elnököt, aki hosszabb beszédben fejtette ki a többtermelés fontosságát és részletesen ismertette a Többtermelési Liga célkitűzéseit is. Az elnöki megnyitóbeszéd után a gyűlés résztvevői megalkotották jelentették ki az Országos Többtermelési Ligát és megválasztották az elnöki tanács és a különböző bizottságok tagjait. Az ügyvezető elnökség tagjai Dormándy Géza, Földes Béla, Jablonowski József és Szold Manó lettek. Ezután Gally Kálmán miniszteri tanácsos, a földművelésügyi, Tóry Gergely pedig a kereskedelemügyi miniszter támogatásáról biztosította a ligát, Dormándy Géza, a Dunagőzhajózási Társulat igazgatója arról beszélt, hogy a többtermelés elősegítése a közalkalmazottnak is érdeke, Szold Manó pedig a mezőgazdasági többtermelés módszereiről tartott érdekes előadást. A Liga elhatározta, hogy működését azonnal megkezdi és pünkösdre országos többtermelési kongresszust hív egybe.

Az Alsó-Dunántúli Mezőgazdasági Kamara pécsi naggyűlése. Az Alsó-Dunántúli Mezőgazdasági Kamara január hó 21-én tartotta meg zászlóbontó kerületi gyűlését a pécsi megyeház nagytermében. Hoyos Miksa gróf, a kamara elnöke üdvözölte a földművelésügyi minisztérium kiküldöttét, Baranya vármegye és Pécs város képviselőjét, ismertette a gyűlés célját, mely a kamara feladatainak ismertetése és a gazdasági életet érintő kérdések megbeszélése volt. Horváth Jenő, a kamara igazgatója, nagyhatású beszédben rámutatott a föld termőereje fokozásának szűcses voltára, majd Asztalos Lajos kamarai titkár ennek a kérdésnek gyakorlati módjait ismertette. Skita Mihály kamarai titkár az állattenyésztés fellendítésének kérdésével foglalkozott. Több más időszerű kérdés megvitatása után megalkotották a villányi borvidék szőlő- és borbortermelési szövetkezetét. A kamara február 8-án Dombóvárott

Mélyfurásu ártézi kutakat

gazdasági vízvezetékeket, szivattyutelepeket épít, talajkutatásokat végez

FEJES BERTALAN gépgyár mélyfurási osztálya, SZÉKESFEHÉRVAR

Elsőrendű hatásu, kipróbált és államilag ellenőrzött

sertéspestiselleni szérumot

bármilyen mennyiségben expedíál a

LABORATORIUM VÉDŐOLTANYAGOK TERMELÉSÉRE R.-T., Budapest, IX., Lónyay-utca 18/b.

9037

12-én pedig Zalaegerszegen tart zászlóbontó nagygyűlést.

A polyvafélék sulya. A Köztelek múlt évi 51. számában megjelent és a pelyva- és alomfélék sulyával foglalkozó cikkben felkértük a gyakorlati gazdákat arra, hogy az ilyen irányban eszközölt méréseik adatait feidolgozás végett szerkesztőségünkkel közöljék. Erre a felkérésre beérkezett első választ lapunk ezidei 1. számában közöltük. Ezenkívül, sajnos, csak egy választ kaptunk még **Farkas Dezső Kölöse** (Szatmármegyei) bérletől. Az általa végzett mérések szerint egy vegyesen rakott **buzapelyva- és törekzal** folyóméterének köbtartalma, szélessége 3,6 m., magassága 2,3, míg felül a szélessége 0,3 lévén, köbtartalma 4,185 m.³ volt, ennek sulya több méret számtani középarányosa 318 kg., tehát **köbméterenkint a sulya 71 kg. volt.** Megjegyzendő, hogy az idén a sok őszi eső folytán az augusztus hóban összerakott pelyvakzal a normálisnál jobban volt összeülepedve. Egy október hó folyamán összerakott lenpolyva folyómétere (szélesség 3,8 m., felső szélesség 0,4 m., magasság 2,2 m.) 462 m.³ volt, sulya 497 kg. volt, tehát **köbméterenkint 108 kg.**

A keszthelyi m. kir. gazdasági akadémia „Georgicon Gazdasági Köre” és „Dal- és Zene-Egylete” január hó 23-án **Petőfi** emlékére matinét rendezett az Uránia színházban. Az ünnepélyen megjelent **Schöndl Károly** dr. földművelésügyi államtitkár és **Brédl Sándor** dr. miniszteri tanácsos, kik az akadémia látogatása alkalmából Keszthelyen tartózkodtak. A műsor egyes pontjait részben az akadémia zenekara, részben az akadémia énekara szolgáltatta. Az elhangzott szavazatokon kívül a műsornak legkimagaslóbb pontja volt **Barbarits Lajos** akadémiai hallgató emelkedett hangú ünnepi beszéde, melyben a 48-as és a mai állapotokat igen sikeresen vázolta, melyért az egész hallgatósági irásai lelkesedéssel és elismeréssel adózott.

Szeszgyárvezetói tanfolyam. A m. kir. földművelésügyi miniszter rendeletéből a M. Kir. Erjedéstarti Állomás f. év április 23-án kezdődő, 8 hetes szeszgyárvezetők képező tanfolyamot rendez. Legalább 2 évi szeszgyári gyakorlatot hitelesen igazolni tudó hallgatók, a tanfolyam sikeres elvégzése után oklevelet kapnak. Jelentkezések legkésőbb február hó 28-ig 8000 korona tan- és laboratóriumi díj beklüldése mellett a M. Kir. Erjedéstarti Állomáshoz (Budapest, II., Debői-ut 15. Telefon 83-63.) intézendők.

A kalocsai m. kir. paprikakísérleti állomás nemesített paprikafajtákról, konyhakerti, virág-, fűszer- és gyógynövény-magvakról szóló 1923. évi árjegyzéke megjelent.

Hogy az üllő életmód kellemetlen következményeit elkerülje, ne mulassza el időközönként néhány napon át, reggel előtt, egy pohár **Hunyadi János** keserűvizet inni.

A korszakalkotó **Fordson-Traktor** a mai mezőgazdaságban nélkülözhetetlen, mert nagyon csekély üzemi költséggel szánt, csépel és vontat s így a gazda sok emberi erőt és igát takarít meg. Az amerikai traktorversenyen és kiállításán a Fordson-Traktor nyerte az első díjat s ezen traktorok már Budapesten kaphatók; mai hirdetésünkre különösen felhívjuk gazdaközösségünk figyelmét.

Pénzügyi hírek.

Ötvenéves jubileum. A **Schwarz M. L.** helybeli általánosan ismert bejegyzett cég (V., Vilmos-császár-ut 4.), amely a legkülönbözőbb, főleg magyar nemzeti stílusú, izlésben, minőségben és kivitelben egyaránt elsőrangú inas- és kocsislibériák előállításával foglalkozik, folyó év február hó 1-én ünnepelte alapításának ötvenedik évfordulóját. E nem mindennapi jubileum egyúttal a cég alapítójának és jelenlegi senior főnökének, **Schwarz Márkus Lipót**-nak, egy szakkörökben, de a vásárló közönség szélesebb rétegeiben is tiszteltnek és megbecsültenek örvendő, kiváló kereskedőnek is ritka

szép ünnepe, aki egy félszázaddal ezelőtt szerény viszonyok között kezdette meg üzleti tevékenységét. Az arisztokrácia vezetése alatt álló nagybirtokos, valamint a középirtokos osztály csakhamar felismerte e vállalkozásnak a nemzeti viselet fenntartására irányuló jelentőségét és jóakaró támogatásával sokban hozzájárult ahhoz, hogy az ötven év előtti kis üzletből annak alapítója, fáradhatatlan buzgalomával, szakértelmével — az idők folyamán a cégbe belépett két fiának, **Somló Mórnak és Somló Aladárnak** a modern kor követelményeinek megfelelő és hatékony közreműködésével — nemkülönben a legszilidabb üzleti elvek érvényesítésével, a jelenlegi nagyszabású vállalatot fejlesztette, amely a már kihalófélben levő magyar jellegű szabóiparnak újabb és hatalmas lendületet adott; a munkások egy speciálisan képzett csoportjának pedig állandó és tisztességes megélhetést biztosít. A cég ma ismét, mint a világháború előtt, abban a kellemes helyzetben van, hogy gazdagon felszerelt raktárával vevőközönségének igényeit a legteljesebb mértékben kielégítheti.

A Magyar Östermelő r.-t. igazgatósága a február hó 7-re összehívott közgyűlésnek javasolni fogja a társaság alapítójának 80 millió koronáról 124 millió koronára való fel-emelését oly módon, hogy a tartalékalapból 24 millió korona az alapítókhoz csatoltassék és így 120,000 drb. részvény a régi részvényesek közt 5:2 arányában ingyen osztassék ki és minden 3 régi részvény után az elővételi jog 1 új részvényre a közgyűlés által megállapítandó áron ajánltassék fel. Javasolni fogja továbbá, hogy az elővételi jog gyakorlása, valamint az ingyerrészvény kibocsátása után a forgalomban levő 200 korona n. é. részvények 1000 korona n. é. címletekre vonassanak össze.

Az alapítókemelési tranzakció keresztülvitelét után a társaság alap- és nyilatalkóktól egy milliárd koronára fog rugni.

A december 31-el lezárt mérleg 32 1/2 millió korona tiszta nyereséggel zárult és a javaslatba hozott osztalék a tavalyi 36 koronával (18 %-kal) szemben 90 korona (45 %) lesz.

NYILTÉR.

(A rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Dió-, cseresznye- (erdei) tölgy- és topolyarönkölt
fournir és fűrésznagyra alkalmasat, magas árban, vagon-tételekben **veszel. Krámer, Budapest, VII., Kertész-utca 20.** 5266

„CRIOLIN LABOR”
gazdaságokban nélkülözhetetlen fertőtlenítőszer.
Kapható mindenütt. Gyártja:
„LABOR” gyógyszer és vegyészeti gyár t.-t.
Budapest, V., Szent-István-tér 15. szám. 5177

Mosonszentmiklósi uradalomban eladó 5 éves magasvérű
angol félvér ménló
jegytelen, sárga, tiszaderzsi ménos nevelése; 4 éves **Nonius** mén, mezőhegyesi ménos nevelése; 8 éves **nehéz belga ménló.** Bővebb felvilágosítást ad **gróf Wenckheim Pál** mosonszentmiklósi uradalmának jószág-igazgatósága, Mosonszentmiklós. 5251

Békési uradalomban eladó 7 éves sárga
félvér ménló
Dory-féle méneshől származik. Bővebb felvilágosítást ad **dr. gróf Wenckheim László** békési uradalmának Tarhospuszta, u. p. Békés. 5243

EREDETI GÖZEKEVASLAJTOK
MEGVÉTELRE KERESTETNEK
ERDÉLYI MÁRK GÉPGYÁR
BUDAPEST, VI., LEHEL-UTCA 10.
TELEFON: 191-17
194-35
Társulati cím: GÖZEKE BUDAPEST

Szárazság ellen kötött talajon
legbiztosabb védekezés a talaj mecsözése. Azonnali szállításra ajánl legjobb minőségű **mesztrágyát** a 5170
„Dry Farming”
vállalat különleges talajművelési eszközök és talajjavító anyagok terjesztésére.
Budapest, IV., Egyetem-u. 1. Tel.: 73-63

Táblaüveg, melegágyiüveg
HEELEN KÁROLY
táblaüvegnagykereskedő és épületvegyézési vállalat raktárában olcsón beszerezhető, Budapest, VIII., Mátyás-tér 14.
Pótkiut: Budapest, VIII., Csépreghy-u. 4. 5197
Telefon: József 25-34.
Fapost: József 25-34.

Egyedi kiválasztás után nemesített
Eszenyi-féle vetőburgonyákra
előjegyzéseket elfogadunk. Megrendeléseket az előjegyzések sorrendjében teljesítünk. Cím: **Eszenyi Jenő** gazdaságainak központi irodája, **Tornyospálca, Szabolcs megye.** 5160

DENDRIN
valamint
USPULUN, SOLBAR, USTIN, VENETAN
ismét kaphatók, amíg korlátolt készletem tart
ZARAI SAMU, Budapest, VI., Podmaniczky-utca 17.
Sürgőnycim: Hiram 5282
Telefon: 80-58

KERESKEDELEM, TÖZSDE.
Rovatvezető: **Rego Károly** dr.
Gabona, Hant és örlemények. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezete jelentése.) A kenyérmagvak piacán tartott irányzat mellett csekély a forgalom. Terményeiknek külföldi árpa és zab iránt nagyobbodott az érdeklődés és ennek következtében az irányzat szilárdult. A tengeri változatlan árák mellett csupán későbbi szállításra került mérsékelt forgalomba. Köles irányzata változatlan. Január hó 31-én, budapesti paritásban, 100 kg.-kint a következő árakat jegyezték: Buza 76 kg.-os: Tiszavidéki 12,800-12,900, fejmegyei és pestvidéki 12,700-12,800 K. Buza 78 kg.-os: Tiszavidéki 12,900-13,000, fejmegyei és pestvidéki 12,800-12,900, rozs 8100-8200, takarmányárpa 8200-8400, zab 7900-8100, köles 8500-9000, tengeri 8100-8300 korona. Az örleményiac helyzete csekély forgalom mellett változatlan. Vidéki malmok lisztjéért kg.-kint a következő árakat fizetik: duplafogós nullás lisztért 175, nullás lisztért 170, főzőlisztért 165, 6-os kenyérlisztért 160, 7 1/2-es kenyérlisztért 118, 8-as takarmánylisztért 56, 0-as rozslisztért 125, 1-es

ACÉLEKÉKET egy- és többvasúkat, valamint minden gyártmányu ekékhez alkalmas szántóvasat, kormánylemezt, talpat, továbbá ekék és taligaalkatrészt legjobb acélból készítve Weiss Manfred acél- és fémművek r.-t. gyáraiból legolcsóbban szállít a
„PYRAMIS” MAGYAR FÖLDBIRTOKOSOK ÉS FÖLDBÉRLŐK KERESKEDELMI R.-T.
TELEFON: 85-49, 85-56. BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 15. 1185 Sürgőnycim: „PYRAMIS”
WEISS MANFRED ACÉL- ÉS FÉMMŰVEI R.-T. EGYEDELÁRUSÍTÓI.

Teljes malomberendezéseket
(kereskedelmi-, vám- és csereörlésre) rövid szállítási határidőre elvállal
Wohanka és Társa Utóda R.-T., Budapest, V., Vilmos-császár-ut 76. szám. 2819

rozslisztért 114 koronát. Korpáért 100 kg.-kint 5300-5400 koronát fizetnek.

Vetőmagvak. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezte jelentése.) Lóheremag. Tisztításra alkalmas s ólomzárólt minőség rendkívül keresett. Ily minőségek a piacon hiányzanak. A gazdák szükséglete hazai magból nem elégíthető ki s így külföldi magnak behozatala vált szükségessé, mely azonban még nem érkezett meg. Irányzata szilárd. Lucernamag kínálata mindinkább csekélyebb s a piacra kerülő fétélek könnyen elhelyezhetők. Irányzata szilárd. Mak. Külföldi érdeklődésének hiányában elhanyagolt. Takarmányrépamagvak iránt a gazdák részéről nagy az érdeklődés. Bókkönymagra a gazdák részéről számos megrendelés érkezik be. Árak nyersárúért 100 kg.-kint: Lucernamag, magyarankás, nem tisztítható 65,000-70,000, lucernamag, magyarankás, tisztítható 70,000-80,000, lucernamag, magyarankamentes 80,000-90,000, lucernamag, ólomzárólt fehérbárcás 108,000-110,000, lucernamag, ólomzárólt pirosbárcás 100,000-105,000, lóheremag, magyarankás, nem tisztítható 109,000-110,000, lóheremag, magyarankás, tisztítható 110,000-130,000 lóheremag, magyarankamentes 136,000-140,000 K., viktóriaborsó 12,500-13,500, haitacimmag 18,500-19,500, mák 40,000-44,000, napraforgómag 8500-9500, cirokmag 4800-5100, tavaszbúkköny 17,000-19,000 K.

Budapesti takarmányvásár. Február 3. (A székességi fővárosi vásártanács hivatalos jelentése.) Az árak változatlanok. Rétiészna I. 4700, II. 3900, muhar I. 5000, II. 4000, lucerna I. 5200, II. 4000, zabosbúkköny I. 5100, II. 5000, alomszalma I. 3000, II. 2400, zsupszalma I. 3000, II. 3700 K. métermázsankint.

Budapest, febr. 3. Műtakarmánypiac. Korpa január 58, február 60, márciusra 62, takarmányliszt január 62, február 64, márciusra 66, konkoly 58, extrahált liszt 56, lótap 46-48, maltaecára 60, szárított moslék 80, szárított répaszelet 75, olajpogácsa 80 K. Az irányzat szilárd.

Budapesti vágómarhavásár. 1923. évi február 1. Felhajtott 1271 drb nagy vágómarha. A nagyobb felhajtás és gyengébb kereslet következtében a vásár irányzata lanyha volt és az árak kg.-kint 10-15 K.-val, némely esetben még többel is csökkentek. Eladatlán 38 darab. Következő árakat jegyezték: Bika jobbminőségű 220-300, kivételesen 350-370, silányabb 180-200 K. Tarka hizott ökör, jobbminőségű 240-290, kivételesen 350-355, középminőségű 170-230, alárendelt minőségű 125-160 K. Román bika 370, ökör 350. Magyar tehén 200-232, kivételesen 330-340. Tarka tehén 120-300, kivételesen 360-380 K. Bivaly 180-230, kivételesen 278-290 K. Novendék 160-215 K. Kicsontozni való 100-115 korona.

Budapesti lóvásár. 1923. febr. 1-én. A vásári forgalom közepes. Felhajtott I. oszt. ló 946 darab, II. oszt. 16 40 darab, összesen 966 darab. Eladott 334 drb. Eladatlán maradt 632 darab. Árak: hátas, csikó 10,000 K.-ig, könnyűbű kocsiló 190,000-215,000 K.-ig, igás kocsiló, nehéz 75,000-210,000 K.-ig, igás kocsiló, könnyű 78,000-190,000 K.-ig, számar 19,000-32,000 K.-ig, öszvér 40,000 K.-ig, alárendelt minőségű lovak 14,000-33,000 K.-ig, vágólovak 18,000-63,000 K.-ig. Fővárosi vágóra vásároltak 19 darabot, vidéki vágóra vásároltak 67 darabot.

Budapesti szarvasmarhavásár. 1923. február 1. Felhajtás 41 darab élő belföldi szarvasmarha. A vásár lefolyása élénk volt. Árak: Élő borjú: Belföldi szarvas: I. r. 470-485, kivételesen 490, II. rendű 450-460, III. rendű 400-435 K.-ig kg.-kint.

Budapesti sertésvásár. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezte jelentése.) A ferencvárosi vásáron a felhajtás 8-900 drb. Az esős idő következtében egypár koronás ármorzsolódás várható. Árak a következők: prima urasági 570-580, prima szedett 530-540, közép 500-520, könnyű jobb 480-500, könnyű silányabb 440-470, öreg urasági 500-550, öreg szedett 500-530, zsír ára nagyban 850, szalonna 700 K.

Szarvasmarha, tenyész- és haszonállatok. (Magyar Mezőgazdák Állatvédelmi R.-T. jelentése.) Ugy a tenyészállat, mint jármosokokról iránt a kereslet fokozódott és az Erdélyből ezidőszent még gyéren érkező fehérökör szállítmányok dacára magas árúknak, rövidesen gazdát cserélnék. Árak: elsőrendű, Erdélyből importált fiatal jármosokör ab Budapest, 330-370, másodrendű Erdélyből importált fiatal jármosokör ab Budapest, 300-220, belföldi fehér jármosokör 300-330, II. rendű belső fehér jármosokör 280-300, tarka jármosokör I. rendű 300-330, tarka jármosokör II. rendű 280-300, friss fejűs és vemhes tehének 296-330, 1 1/2-2 éves tiszók és tinók 280-320 K. kg.-kint.

Nyersbőr. Árak: Marhabőr 600-630 K., borjubőr 1300-1350 K.

Wieni vágómarhavásár. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezte jelentése.) A vásár felhajtása 3128 darab volt. Irányzata változatlan, árak további 800-1000 K.-val estek. Eladatlánul egy csekély mennyiség maradt vissza. Jegyzések a következők: Ökör, extrém 11,000-13,000 o. K., I. rendű 9000-11,000, II. r. 7000-8500, III. rendű 7000-8000 o. K. Bika, extrém 11,000-12,000 o. K., I. rendű 9000-10,000, II. rendű 8000-9000, III. rendű 6000-7000, o. K., Tehén, extrém 10,000-11,000, I. rendű 8000-9000, II. rendű 6000-7500, III. rendű 5000-6000 o. K. Kicsontozni való 5000-6000, o. K.

Wieni sertésvásár. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezte jelentése.) A folyó hó 30-iki wieni sertésfővásár összfelhajtása 922 darab volt. Dacára a lanyha irányzatnak, kétések a következők voltak: prima 24-25,000, középminőség 22-24,000, öreg 21-22,000, szedett 20-22,000, husértés 20-23,000, kivételesen 23,500 o. K.

Tojás és tejtermékek. Árak: tojás 80 K., tejfel 240-280 K., habtejszín 600 K. literenkint. Ia teavaj 1500 K., IIa 1400, tehénturó 180-230, juhturó 380-400, keverturó 400-440, juhsajt 440-690, óvári és trappista 860-900, gróji 900-1200 K. kg.-kint.

Zöldség és gyümölcs. Sárgarépa 24-36, petrezselyem 24-36, zeller 30-50, kalarabé 34-50, vöröshagyma, érett, makói 84-70, közönséges 60-66, fokhagyma I. r. 72-80, II. r. 60-70, fejeskáposzta 48-56, kelkáposzta 80-110, paraj 80-120, burgonya 28-46, céklarépa 32-40, savanyított káposzta 55-70 korona kg.-kint. Alma 40-450, gesztenye 300-350, aszaltszilva 220-320, szilvaiz 280-380, dió, héjastól 200-230, mák 520-560, paprika, törött 200-1600 K. kg.-kint.

Baromfi, vad és hal. Csirke, élő, sütniv. párja 1000-2000, tyúk élő párja 1400-3000, liba, tiszt., hizott 900-1000 K. kg.-ja, nyul, bőr nélkül darabja 750-950, ponty, élő 600-900, jegelt 450-800 K. kg.-kint. Tojás I drb 30 K.

Bor. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezte jelentése.) Az árak még mindig emelkedő tendenciát mutatnak, de csak belföldi vevők vannak. Az utóbbi időben a legjobb homoki urasági tételből több eladás történt, ilyen kiváló minőségű boroknak ára 80-85 K. A Tokajhegyalján 1922. évi jobb tételékért 120-140 koronáig fizetnek, ott is nagyon mérsékelt keretek között mozog a borforgalom. Kivétel még mindig nincsen. Svájcól azt a hírt kapjuk, hogy a magyar bornak behozatala csak engedély alapján történhetik. Engedélyt csak a vörös siller és rosé (világos siller) borokra adnak és csakis olyan svájci kereskedőnek, akik már az elmúlt évben is hoztak be magyar borokat, azonban ezeknek is csakis a tavaly behozott mennyiség erejéig.

Szesz és szeszszállítás. Az elmúlt hónapban a fogyasztás elismerésreméltó emelkedést mutat decemberrel szemben, dacára annak, hogy a gyümölcsalínakészletek még mindig nyomasztó hatással vannak a piacra. Az érdeklődés a hó utolsó napjaiban volt élénkebb. Az ecetgyártásra szolgáló szesz iránt fokozott érdeklődés mutatkozik és az elmúlt hónapban tekintélyes mennyiségek kerültek feldolgozásra. A denaturált szeszben az ételt továbbra is csendes, az árak a legközelebbi napokban fognak újabb rendezettné A f. év január 31-vel életbelépő árak részletezése a következő: Fogyasztásra szolgáló finomított szesz ára, adó nélkül, (adó 501/60 K. Budapesten ezenkívül + 8 K. városi adó) legalább 100 hl. alépar hektoliterfokonként 550 K. Ecetgyártásra szolgáló szesz ára, legalább 100 hl. vételnél, alépar hektoliterfokonként 300 K. Gyümölcsalínakában a vételkedv szűk határok között mozog és nagyobb tételek csak árendmény után helyezhetők el. Törköly 900 K., szilvórium 1100 K., borpárlat minőség szerint 1150 K., kelt el 10,000 literfokonként ab termelő állomás.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Cs. K. Ha gyenge ősi vetéseknek nitrogénműtrágyával való felségélyezéséről van jelen esetben szó, úgy sziveskedjék a „Köztelek” 1922. évi 6. számában megjelent következő cikket elolvasni: Gyárfás József: „Gyenge ősi vetések felségélyezése”. Ha pedig szuperfoszfátot óhajtana a már kikelt vetésre alkalmazni, úgy szives figyelmébe ajánljuk a „Köztelek” idei 1. számában megjelent és L. G. Mezőberényre szóló szerkesztői üzenetet. A szuperfoszfát mielőbb volna az ősi vetésre kiszórandó, ügyelve arra, hogy a kiszóráskor a földet ne fedje hó, sem a föld ne legyen esontálagyott, sem a leveleket ne legyen nedves. Ugyanez áll az esetleg felüliszórandó kálitrágyára is. Fagyasztott ősi buza tavaszi vetésénél, mint általában a többi tavaszi kalászosnál, a legnagyobb hatást a szuperfoszfát után akkor várhatjuk, ha

azt vetéskor sorba adjuk. Ha nincs sortrágyázó vetőgépe, a szuperfoszfátot tanácsos, a fent elmondottak figyelembevételével, mielőbb kiszórni, ha csak a talaj nem nagyon homokos, amikor ajánlatosabb a szuperfoszfátot nem sokkal a vetőmunkálatok előtt történő kiszórása. Nagyon kérjük, sziveskedjék annak idején a fagyasztott búzával tett tapasztalatait a „Köztelek” szerkesztőségével közölni, hogy azokat közreadhassa, mivel ez a kérdés még nem tisztázott, minden annak tisztázásához hozzájáruló adatot tehát köszönettel veszünk. Gy. J.

P. M. Nagykanizsa. Augusztusban összerakott zabszalma egy köbméterének sulya első hónapban rendszeren 40-50 kg.-ot tesz ki. O. J.

Advertisement for Gullmann's clothing. It features a central illustration of a man in a military-style uniform with a rifle. Surrounding the illustration are several text boxes: 'SZÜRME-BEKÉCSÉK jó felső szűrővel különböző színekben k. 21000', 'FEKETE BORKABÁT fehér bárny beléssel és szürme gallérral k. 27500 és felebb', 'FEKETE ROSSZ TELIKABÁT cloth, szövet vagy plüss beléssel k. 24500 től felebb', 'Dús választék férfi és fiú ruhákban és nadrágokban stb. Külön LIBERIA és KOCSISUTHA osztály', 'Gullmann's', 'SZÖVETRUHAOSZTÁLY', 'ÁRÁKÓCZU 16'.

Advertisement for Ungváry József's fruit trees. It features a large illustration of an apple. The text reads: 'UNGHVÁRY JÓZSEF FAISKOLAJA CZEGLÉD', 'SZÁLLIT: GYÜMÖLCSFÁKAT MAGASTÖRSZŰ ÉS BOKORRÓZSÁT STB.', 'TESSÉK ÁRJEGYZÉKET KÉRNI'.

Advertisement for Kaposvári Illóolajgyár. The text reads: 'KAPOSVÁRI ILLÓOLAJGYÁR', 'Központ: Budapest, Hitelbank, József-tér 2. Gyár: Kaposvár. Fiókgártelep: Fövényeshát (Hortobágy)', 'Gyógynövénytermelési osztály: A gyár nyersanyagszükségletének biztosítására az ország különböző részeiben kb. 2000 kat. földön termeltetett gyógynövényeket. A gazdákkal termelési szerződéseket köt, vetőmagot bocsát rendelkezésükre, a termés beváltását a legmagasabb napi áron garantálja.', 'Gyógynövénygyűjtési osztály: Vadontermő gyógynövények begyűjtésére szerződéseket köt, gyűjtési előleget ad. Vásárol mindennemű vadontermő és termeltetett gyógynövényt.'

Advertisement for Mész-nitrogén. The text reads: 'MÉSZ-NITROGÉN', '18-21% nitrogéntartalommal, a legjobb és legolcsóbb légenyműtrágya. Kalászosok és kapások, valamint szőlő stb. trágyázására kiválóan alkalmas. Gyártja: MAGYAR NITROGÉN MÜTRÁGYAIPAR R.-T.', 'TELEFON: 106-19, 151-79. BUDAPEST, V., JÓZSEF-TÉR I. Távirat: NITROGÉN', 'Világítás és hegesztés céljaira prima szemcsés, pormentes KARBID ugyanott kapható.'

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA

Eternit

PALA

CSAK AZ Eternit VÉDSZÓVAL JELELT LAP VALÓDI.
ETERNIT-MŰVEK HATSCHEK LAJOS BUDAPEST ANDRÁSSY-UT 33. GYÁR: NYERGES-UJFALU.

Egyedi kiválasztással nemesített
rendkívül bőtermő és kiváló minőségű **Mesterházy-féle**
eredeti árpavetőmagra
előjegyzéseket és rendeléseket elfogad
ÉBER ERNŐ, TOEPLER OTTÓ és TÁRSAI
gazdasági üzem- és iparfejlesztő vállalat
BUDAPEST, V., SZÉCHENYI-UTCA 1.
Telefonszámok: 97-09, 94-20, 183-45
Távíratcím: Ferax Budapest

FAJTISZTA VETŐBURGONYA
Wohlmann-féle, kézzel válogatott, ökolnagságú,
még néhány vagon **eladó** napi áron 40% fel-
árral. Utolsó termés nagyrészt szeletelt gumókból
illetve 80 mm. Fácánkerti Gazdaság,
u. p. 7 oina. 5250

GŐZEKEKÖTÉL
előmeri legjobb **HEGEDŐS JÓZSEF** okt. gépész-
szaktud. kapcsoltó: 2319
BUDAPEST, IV., PAPNÓVEIDE-UTCA 1. JZ.
TELEFON: 99-88. 5319 Sörgőncim: HEGEDŐS

EREDETI SIMMERINGI
12 HP magánjáró benzínmotor
mely **Csépel Vontat Szánt** (300 % vagy 900 % cséplőt hajló
10 óra alatt 4 holdat, 7 kg. hold-
dankénti benzinfogyasztással).
DÉNES B. RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, VI., VILMOS-CSÁSZÁR-UT 61. Telefon: 46-03 2708

III. HAASZ ADOLF
gépészgyára
BUDAPEST, V.,
Csanády-u. 7.
(Világosi-ut. 17.) Telefon 24-16.
Ajánl. raktárról előrendelt szin-
bőrből készült **gépszi jakat**
vagy **kötő- és varrósziljakat**
és más egyéb technikai
bőrölköket. 5102

KOHN A. M. VAN-ÉN-FÉN-
BUDAPEST, VI., VÁCI-UT 39-41. SZÁM
Heskenyvágyánu vasuti anyagok egymint: moz-
donyok, kecsik,
sinok, fordítókörögek, kerékpárak. Transzmisszió-
tengelyek, csapágyak, kapcsolók, szikerek,
malomvasrészek, mindennemű **szerszámok**,
szerszámgépek; **vaskerítések, kapuk,**
ajtók, vasuti sinok építkezési és vágány-
célra, használt és új állapotban 5184
TELEFON: 19-32, 99-64, 72-95

Keresünk megvételre buáltásra alkalmas, csak
prima minőségű uradalmi
mangalica és angol süldőket.
Arájlatokat nem, sely, kor és át-
vételtség feltételével kör a
Kecskeméti Futura Sertésüzemelő r.-t. Kecskemét, Kisfaludy-ut 6.
Telefon 4. 5257 Sörgőncim: Futura

MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK
NAGYTELJESÍTMÉNYŰ DARÁLÓK
GAZDASÁGI SZEKEREK
MŰSZAKI CIKKEK
SATURNUS MŰSZAKI ÉS GÉPKERESKEDELMI R.-T.
BUDAPEST, V., RUDOLF-TER 1. SZ.

Olvassa
a Köztelek Olvasó
Könyvtár! Kap-
ható a „Patria”
r.-t. könyvtára-
nyában, Budapest,
IX., Üllői-ut 25.

Gőzekekötteleket
szavatolt legmagasabb szaktudással szállítással 5188
eredeti gyári árszékkel azonnal szállítok
TOEFFFER RÓBERT mérnök
gőzszerelési vállalkozó
Budapest, I., Mészöly-u. 6. Telefon: József 85-05.

VILLAMOS-
szerelési anyagok és árammérők
főzők és vasalók 5200
BRONZ-CSILLÁROK és világító-
testek és FA-CSILLÁROK és választékban.
Általános Gázizzófény és Villamossági R.-T.
Főüzlet: VII., Vörösmarty-utca 5. Telefon: J. 16-14, 16-15
Fiók: VIII., József-körút 44. szám. Telefon: József 10-46

WOHANKA-FELE GAZDASÁGI MALOM
KÉSZÍTŐ TÉSztALISZTET, FŐZŐLISZTET, KENYÉRLISZTET, ÉTKESZÉSI DARÁT ÉS HIZGALÁGI DARÁT.
WOHANKA-TÁRSASÁG
UTÓDA
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.
BUDAPEST, V.,
VILMOS CSÁSZÁR-UT
76 SZÁM
GAZDASÁGOKBAN,
URADALMAKBAN
NÉLKÜLÖZHETELLEN.

Méret, súly, teljesítmény:
Malom beosztás — kb. 4 méter
magassága — kb. 1 1/2 méter
súlya — kb. 2 1/2 tonna
Kővek átmérője — kb. 20-30 cm
Mindkét kő magassága — kb. 90 cm
súlya — kb. 500 kilogramm
Maghajtóköröng átmé-
rője — kb. 700 mm
Maghajtóköröng fordú-
latokéna — kb. 230
Erőszükséglet motoronál kb. 5 lóerő
Örökmozgó teljesítmény 80% kihasználással:
Szállított lisztben — kb. 75 kilogramm
Durva darában — kb. 300 kilogramm
Finom darában — kb. 200 kilogramm
Sima lisztben — kb. 150 kilogramm
Ezen malom bármilyen meglévő helyisé-
gekben alkalmazható és azonnal üzembe
helyezhető. Kevés helyet igényel. Könnyű-
nösen kezelhető. Járása nyugodt és biztos.
Vezetése nem igényel különöse szakértelem-
et, mert egyszerű, de emellett tökéletes.
A használták valódi svájci selyemmal
vannak bevonva.

Dr. Toplak és Koráb
Terménykereskedelmi Részvénytárs. 5119
Budapest, IV., Kossuth-Lajos-u. 6.
Telefon: 118-20 és 146-74 Sörgőncim: Dominium, Budapest
legmagasabb áron vásárol mindennemű
gabonát, szénát és szalmát

Lótartók! Mindenféle **LOSZERSZÁMOT** **KOLHÁNYI TESTVÉREK**
és **NYERGEKET** szállítunk bármily **szőlő- és nyergesek**
mennyiségben Budapest, IX., Viola-utca 48. sz. Hívótelefon: József 53-09.

ZSÁKOK, PONYVÁK kölcsön és eladás. **NAGEL ADOLF** zsák- és ponyvagyár
Szőlőkötöző-fonalak. Budapest, V., Arany-János-u. 10.
Fiók: Fiume, Zagreb, Triest, Wien — Telefon: 55-05,
50-52, 104-10, 104-00, 117-79. — Sörgőncim: NAGEL

Trifolium Magkereskedelmi és Kiviteli Részvénytársaság, Budapest, V., Béla-utca 2. szám Telefon: 194-61
(Ezelőtt: Roseth Gyula) Sörgőncim: Rozula
cukor- és takarmányrépamagvakat
északnémet származású
legjutányosabban szállít

Belföldön kitenyészett
fajtiszta
Wolthmann és Krüger-féle
**VETŐ-
BURGONYA**
megrendelhető:
Magyar Magtenyésztési r.-t.
Budapest, IV., Szép-utca 1. sz.
Telefon: 66-53, 66-54
Sürgőnycim: Granarium

Gazdaság felosztása miatt mindenféle gépek, szekerek, Stock-motor, teherautók, hintók, telivér belovagolt hátsó és melegágyi ablakok, gazdasági felszerelési tárgyak eladóak. Bővebbet a tulajdonosnál, **Budapest, VI. kerület, Andrássy-ut 14. sz., I. emelet I. sz.**
Telefon: 20-86. szám. 5254

Eladó karaküljuhok
egy kos, öt anya és három bárány. Cim: **ötömösi Geréhy János, Peszeradacs,**
u. p. Szabadszállás. 5259

Nyersbőröket
(róka, nyest, görény, nyul stb.) a legmagasabb napi áron vesszünk. 3417
TEUTSCH JÁNOS és FIA
nyersbőr- és szőrmeárnyagkereskedők
BUDAPEST, V., Nádor-utca 11.

Kocsik, gummikerekek, löszerszámo nyergesek
óriási választékban, meg-
lepő olcsó árakon
eladásra
Waitzner Rezső kocsigyártó cégé, Budapest, Akácfa-u. 23.

Heuke-gőzekéket és gőzealkatrészeket
legmodernebb kivitelben azonnal szállítunk:
Székely és Székely Budapest, VI., Liszt-Ferenz-tér 4.
Telefon: 96-69 5176
UJ GŐZEKÉKTŐL, 550 méter hosszú, azonnal szállítható!

Hirdetmény.
A szeghalmi ref. egyház tulajdonát képező a szeghalmi határban fekvő halasi pusztán folyó évi február hó 6-ik napján, kedden, délután 3 órakor mintegy
1500 q sulyu széna
arajtés útján el fog adatni. Eladási feltételek a lelkeszi hivatalnál megtekinthetők. Zárt irásbeli ajánlat a szeghalmi református lelkeszi hivatalnál február hó 8-án délután 1/3 óráig adandó be. Ajánlat teendő az egész tömegre egy tételben és mázsákint halasi pusztán átvéve. Előre jelentkezőket eladás reggelén a gyomai és püspökudányi vonatnál kocsni várja.
5215 Szeghalmi ref. lelkeszi hivatal.

Fajtiszta Wolthmann vetőburgonya eladó
a Kisdémi gazdaságban, Pápateszér

Ardenni, pedigrées tenyészmén
8 éves, meggyepj, kifünő átörökítő képességgel 600.000 koronáért **eladó.**
Gróf Nádasdy uradalom lovászata, Nádasdladány
Fejér megye. 5246

KWIZDA FERENC JÁNOS
kornuburgi ker. gyógyszerész
Restitutions fluidja sertés- és marhatápporai
ismét békeminőségben mindenütt kaphatók

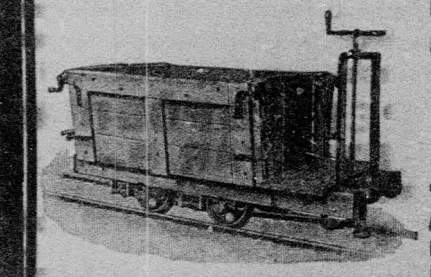

A gazdasági könyvvizetéshez szükséges összes nyomtatványok beszeresethetők a "PÁTRIA" nyomda r.-t. nyomtatványkezelő osztályában, BUDAPEST, IX., ÜRÖI-ut 25. szám (Köztelek.)

Vadásztöltényeket
12-os, 16-os és 20-as öbnagyságban, 12-ös, 10-es, 8-as, 6-os vagy 4-es öbnagysággal 1a hüvelyben, kátrány és szőrfejtésel ellátva **Hastochi füstszelvények**, fegyvert nem rozsdásító, kiváló koncentrikus terítőképességű és feltöltésnélkül működésképes lőporral, továbbá jó minőségű **osztrák füstös lőporral** töltve, továbbá **Mauerer's Manuilcher Schöndauer** golyós töltvényeket ajánl minden öbnagyságban a forgalmi áránál **jutányosabban**
Szent István Tápszerművek R.-T.
Vadértékesítő-osztálya 8000
Budapest, X. ker., Maglódi-ut 17. sz.
Sürgőnycim: Istvánváros Budapest. Telefon: József 59-48

Takarmányecukorrépa (szeszrépa) eladó
a Kisdémi gazdaságban, Pápateszér

Gazdasági vasutak részére sinek, kapcsolószerkek, váltók, fordítókorongok és répakocsik
a GYŐRI WAGGONYÁR gyárábanban készített azonnal szállíthatók.
ÁNGOL-MAGYAR BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KESKENYVÁGÁNYU VASUTOSZTÁLYA
BUDAPEST, V., Vilmos-császár-ut 32.

KOLLARIT-BÖRLEMEZ
GAZDASÁGI ÉPÜLETEK, GYÁRAK, MALMOK BEFEDÉSÉRE ÉS RÉGI ZSINDELYTETŐK ÁTFEDÉSÉRE A LEGALKALMASABB
GYÁRTJA:
EGYESÜLT, UJPEST ÉS MONFALCONE VEGYÉSZETI GYÁRAK
KOLLAR MIKLÓS és BREITNER.
Közp.iroda: BUDAPEST, VI. Bajza-utca 28.
Csak az a valódi Kollarit-bőrlemez, melynek tetején ezen címkevel vannak ellátva. Utánzatot ne fogadjon el!

Magyar Vadhivitei Vállalat R.-T. Budapest, IX., Tóth-Kálmán-utca 8. szám. :: (Hűtőház.)
Telefonszám: József 13-61. 5188 Sürgőnycim: Vadhus Budapest.
Lőtt vadat minden mennyiségben szállításra átveszünk s ezért a legmagasabb árat fizetjük.
Kivételre minden összegű vadakat nyújtunk. Nagyobb vadászati eredményeket saját közegünk által a legelősebbi vasuti állomáson átvéve. A szállítványok értékét az átvétel után azonnal kiigényeljük. Egyben oroszlánk halálfelelőnk, hogy módjában áll felelőseink **létszámát** gondoskodni, mely előbb közlik a létszámát engedély előzetes bejelentését, vagy az engedély számát és a szállító hatóság címének közlését.

Egy intenzíven kezelt uradalom kerestetik
C. ENGELEN német növénynevelő sárga zabjának
bevezetve a német **Hechzuchtregisterbe**, elismerve Deutsche Landwirtschafts Gesellschaft, Bayerische Landwirtschaftsrat által, legelősebben termő német nevelített zab, koránérő, szárazságot kiálló birja, Magyarországon ez évben fényesen bevált, 25-100% többtermést adott.
elszaporítására
valamint Original Engelen sárga zab kapható kipróbálásra, tészei közepár + 50% felárért. 5261
Felvilágosítással szolgál, elszaporító szerződést küld, lehetőleg sürgőny-értékesítést kér: Kanitz László gazdasága, Berekbőszörmény (Bihar megye).

Eredeti északnémetországi takarmány- és cukorrépa magot francia vetőmágot nemesített Viktóriaborsót és Angolperjét
valamint
egyéb gazdasági magvakat továbbá rézgalicot, raffiát
a legjutányosabb napi áron szállit:
FÖLDES GYŐZŐ
Mag- és Terménykereskedelmi Részvénytársaság
BUDAPEST
V., ZRINYI-UTCA 14. SZ.
Sürgőnycim: Földesur Budapest Telefon: 141-10

ELADÁS

Tizenköt HP simmorigi motoros tolóeszköz... Alkalmi vevőre... Hosszúút és Vágler hirdetője Budapest, Dorottya utca 11.

16 HP Fowler gézeko (1921), kitűnő állapotban, hatványos akcióval, két pár kődellet, Iskolócsúval, Iskolócsúval, Iskolócsúval... Budapest, V. ker., Vilmos-császár-ut 78.

Benzinmotor 5 HP Daimler... Budapest, VII. ker., Izabella-sz. 34.

Eladó 6 HP Máv. 12 lóerős... Budapest, IX. ker., Mester-u. 4. l/1. 584

10 vagon eladó... Budapest, IX. ker., Úlló-ut 25. sz.

Musvériliszt... Budapest, V. ker., Postafőh. 38. sz.

Tavaszbuzavetőmag... Budapest, V. ker., Postafőh. 38. sz.

Különböző... Budapest, V. ker., Postafőh. 38. sz.

Első Magyar... Budapest, V. ker., Postafőh. 38. sz.

Csőplékészleteket, egyedülálló lokomobilokat, cséplőszekrényeket, szalmakazafókat, szántógépeket és malomgépeket

Vesz, elad, cserél Király Gyula géppár, Budapest, IX. ker., Ráday-u. 24.

Szénát és szalmát... Budapest, VII. ker., Vörösmarty-utca 20. sz.

Szén- és szalmaprések... Budapest, V. ker., Vilmos-császár-ut 78.

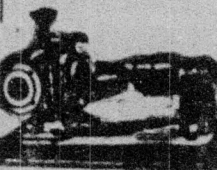
Vesz és elad... Budapest, VII. ker., Izabella-sz. 34.

Minden gazda... Budapest, IX. ker., Úlló-ut 25. sz.

ONTÓZOSZIVATTYUK... Budapest, IX. ker., Úlló-ut 25. sz.

Győző Béla és Tsa... Budapest, V. ker., Baró-Auzel-utca 3. A Végvárosnál.

CSILLAG GYULA szivattyú- és gépgyára... Budapest, V. ker., Flóra-u. 8.

Uraknak és gazdáknak figyelmébe!... Budapest, V. ker., Flóra-u. 8.

GAZDASÁGI NYOMTATVANYOK... Budapest, IX. ker., Úlló-ut 25. sz.

Herkules traktoromat... Budapest, V. ker., Baró-Auzel-utca 3. sz.

VÉTEL Ingatlanforgalmi... Budapest, V. ker., Flóra-u. 8.

Löwenstein... Budapest, V. ker., Flóra-u. 8.

Használat... Budapest, V. ker., Flóra-u. 8.

Keresők... Budapest, V. ker., Flóra-u. 8.

MATTYÓK ALADAR... Budapest, V. ker., Flóra-u. 8.

KERES... Budapest, V. ker., Flóra-u. 8.

birtokokat... Budapest, V. ker., Flóra-u. 8.

Mar ebben az évben vessen nemesített magot! A Hatvani Növénynemesítő r.t. által nemesített eredeti (nem utántermelt) kiváló minőségű, bőtermő Hatvani nemesített árpa- és mákvetőmag. Magyar Magtenyésztési r.t., Budapest IV., Szép-utca 1. szám.

GEMENTIPARI GÉPEKET... SZANTÓ és BECK mérnök speciális gépgyára Budapest, X. kerület, Gyömrői-ut 76-78. szám.

NEMZETI "GLORIA" vetőgépek... SCHLICK-NICHOLSON GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR R.T. BUDAPEST, VI., Váci-ut 45-47.

Vetőmagnemesítő és Értékesítő Részvénytársaság... Eredeti nemesített Székács-féle zab, sör- és takarmányárpa, aranyköles, mohar; továbbá eredeti nemesített Fleischmann-féle aransárga, korán-érő, lófogu tengeri, kender- és len-vetőmagvak.

Szuperfoszfátmütrágyát, kálitrágyasót, etetési célokra alkalmas takarmánycsontlisztet (Präcipitat) a legjutányosabb napi áron és kedvező feltételek mellett szállítunk. Budapest, V. ker., Vilmos-császár-ut 22. szám.

